

ÉLETTÜNK

XXVI. évf. 2. szám (26. Jahrg. Nr. 2.)

Az európai magyar katolikusok lapja

1994. február.

„A család a béke főszereplője“

II. JÁNOS PÁL PÁPA ÜZENETE A BÉKE VILÁGNAPJÁRA

A Vatikán sajtótermében december 14-én tették közzé II. János Pál pápának január elsejére, a Béke Világnapjára szóló üzenetét. A nekünk szánt „Faxszon” küldött szöveg, sajnos sok helyen olvashatatlan volt, ezenkívül az ünnepek miatt előrekeült nyomdai zárlat után érkezett, ezért csak a mostani számban tudunk foglalkozni vele. Az üzenet leginkább aktuális mondanivalóját foglaljuk össze.

A hat fejezetből álló elmélkedés tengelyében a család, mint az élet és szeretet ősi közössége jelenik meg, amely a béke-szolgálat legerősebb bástyája; úgyis mondhatjuk: a család a béke főszereplője.

„A világ ma békére vágyik — olvassuk már az első részben — végtelen nagy szükség van a békére. Mégis háborúk, konfliktusok, burjánzó erőszak, társadalmi bizonytalanság, nem szűnő, terjedő szegénység szedi ártatlan áldozatait megosztottságot kelteve egyének és népek között. A béke olykor valóban elérhetetlen célkitűzésnek tűnik. Ebben a közönytől dermedt és gyűlölettől megmetyelvezett légkörben vajon remélhetjük-e a béke eljövételét, amelyet csak a szolidaritás és szeretet érzelmei teremthetnek meg?” Am a békéről nem szabad lemondanunk, mert tudjuk: a béke mindezek ellenére lehetséges, hiszen része Isten evilágra vonatkozó eredeti tervének. Isten a saját képére teremtett ember természetébe beírta a béke és a harmónia feltételeit. Ez az isteni képmás nemcsak az egyes emberben valósul meg, hanem a férfi és a nő által kialakított sajátos közösségben is, akik a szeretetben oly szoros egységet alkotnak, hogy egy-estté lesznek. A személyek e sajátos közösségére az Úr azt a küldetést bízta, hogy életet adjanak, családot alapítva gondoskodjanak az életről és ezzel döntő módon részeseülnek a teremtés feladatában és biztosítják az emberiség jövőjét. A család ennek következtében a társadalom igazi alapja marad és amint az Emberi Jogok Deklarációja is hirdeti: a társadalom „természetes és alapvető magvát” alkotja.

VÁLSÁG A CSALÁDBAN — VESZÉLY A GYERMEKEKRE

Manapság a családok ahelyett, hogy megvalósítanák békére szóló hivatásukat, gyakran a feszültségek, az egymás elleni durvaság és visszaélések helyévé, vagy pedig a mai társadalmat számtalan formában jellemző erőszak védtelen áldozataivá válnak. A családok ma súlyos szociális, gazdasági, erkölcsi bajokkal és következményeikkel küszködnek, amilyenek: a bizonytalan jövő miatti szorongás, a hedonista és konzumista magatartás-formák okozta feszültségek, a szülők közti civakodás, a gyermekáldás visszautasítása, a gyermekkel való rossz bánásmód, valamint a mai társadalom egyik legsúlyosabb fekélye: a válás. Sokszor egész népek, nemzetek vergődnek konfliktusok között és az első számú áldozat gyakran éppen a család. Elég itt utalni a Bosznia-Hercegovinában pusztító véres etnikai háborúra. Rendszeres, sürgős támaszt kell nyújtani az itteni tra-

gédiaktól sújtott családoknak, hogy ne engedjenek a kétségbeesés és bosszú kísértésének, hanem képesek legyenek a megbocsátásra és kiengesztelődésre.

ANDREA DEL SARTO: A SZENT CSALÁD (részlet)
Firenze, Palazzo Pitti, 1528

A békével ellenkező magatartás-modellek meggyöngítik és széttűzzák a család szervezetét és közvetlenül magukat a gyermekeket is érintik; olykor egész fiatalon behívják őket katonának és olyan célokért kell hurcolniuk, amelyeket nem is értenek pontosan. Az egész társadalom érdeke lenne, hogy a fiatalokat megőrizték az erőszaktól és megtanítsák a béke szeretetére. Aggodalommal emlékezhetünk arra, hogy ma túl sok gyermek nélkülözi a család melegét. Túl sok gyermeket elhanyagolnak a szülők, sokszor a család maga szétbomlik, gyermekek ezrei az utcán élnek és nem egyszer tragikus halál vet véget életüknek. Másokat a prostitúció és a kábítószer-kereskedelem felé taszítanak és bűnszövetkezetek hálójába kerülnek. Mindezt az anyyira elterjedt és szörnyű botrányt nem nézhetjük tétlenül! Hiszen magának a társadalomnak a jövője forog kockán.

ÁLLAMI VÉDELMEZET A CSALÁDNAK!

Csakis a család biztosíthatja a társadalom folytonosságát és jövőjét, ennélfogva arra is hivatott, hogy főszere-

pet játszon a béke értékeinek terjesztésében és a béke megteremtésében. Tehát az államnak teljesítenie kell a családdal szembeni kötelességét. A családnak, ahhoz hogy sajátos küldetését betöltsse, joga van az állam támogatására, és minden a családi intézmény lebecsülésére irányuló kísérlettel szemben törvényes védelemre van szüksége. Az államnak kötelessége, hogy bátorítsa és

Vasárnapi gondolatok

AZ ÉVKÖZI 6. VASÁRNAPRA
(február 13.)

Jézus azt mondta a leprás embernek: „Akarom, tisztulj meg!” Erre rögtön elmúlt a leprája és megtisztult. (Mk 1,41)

Csodálatos gyógyítások alkalmával Jézus gyakran hivatkozik a szerető-gyógyító Istenre, aki „lehajol” a betegségbe görnyedt emberhez és „egészséges” emeli fel. Ez azon kevés esetek egyike, amikor a saját személyében lakozó isteni hatalomra mutat, amely akaratának engedelmeskedve gyógyít, vagyis megtisztítja a „tisztátalan” betegségtől.

A betegség látható módon elmúlt s a testi tisztasággal lelki tisztaságát is visszazakapta. Az élmény segíteni fogja egész életén át, lelke tisztaságára is ügyelni...

Megható az ember bizalma Jézusban: „Ha akarod...”, azaz kiszolgáltatja magát Jézusnak. Akaratlanul eszébe jut az embernek Jézus imája az Atyához: „Ne az én akaratom teljesüljön, hanem a tied...”

NAGYBŐJT ELSŐ VASÁRNAPJÁRA
(február 20.)

„Jézust a pusztában megkísértette a sátán. Vadállatokkal volt együtt és angyalok szolgáltak neki.” (Mk 1,13)

Az evangélista éppen hogy megemlíti a sátáni kísértést — nem tér ki, miben állt ez és hogyan folyt le. Fontosabbnak tűnnek neki, hogy szembeállíthassa a végleteket s ezzel kiemelhesse Jézus emberek fölött álló nagyságát. Mert: ki megy ki önszántából a sivatagba böjtölni? Ki él jószántából vadállatok között? Kinek szolgálnak angyalok?...

Szinte mesebelinek tűnik a félmondat: „Vadállatokkal volt együtt” (más fordítás szerint: vadállatok között élt) amikor tudnivaló, hogy a vadállatok (majdnem) mindig éhesek és széttépi az ott levő embert vagy állatot. Jézust nem tépték szét, ez maga is csoda... Ettől függetlenül a szent író nem mesét akart terjeszteni, hanem a tényt fogalmazta meg: az értelmi belátást nélkülöző állatok is betöltik Isten akaratát — akkor is, ha az ellenkező erős ösztöneik követésével.

Jézus nem félt a vadállatoktól. Vagy ha félt, Isten akaratában megnyugodva és kapaszkodva elviselte a félelmet. Tanúságként — nekünk...

NAGYBŐJT 2. VASÁRNAPJÁRA
(február 27.)

„Jézus a hegyen szíriében elváltozott előttünk. Ruhája tündöklő fehér lett, amilyent ember nem képes létrehozni. Megjelent Illés és Mózes, beszélgettek Jézussal.” (Mk 9, 2a—4)

Évek, évtizedek múltán is eleven erővel él a szemtanúkban az élmény Jézus (Folytatás a 2. oldalon.)

(Folytatás a 3. oldalon.)

A magyar egyházpolitika 1993-ban

II. rész.

TÖRVÉNY

AZ EGYHÁZI INGATLANOKRÓL

Lukáts Miklós miniszterelnökségi államtitkár az egyház és az állam szétválasztásának gazdasági kérdéseiről a következőket mondta:

1948-ban az állam és az egyház gazdasági kapcsolatának új rendszere alakult ki, mely 1988-ig, 40 éven át működött: az egyházak szinte mindenüket elvesztették, jóformán csak a hitéleti célokat közvetlenül szolgáló ingatlanjaik, néhány iskola és szeretetintézmény maradt tulajdonukban. Az elvesztett intézmények száma tízezres nagyságrendben mérhető. Az elvesztett ingatlanok között voltak olyanok is, amelyek az egyházak jövedelemszerzését szolgálták. Megszűntek az újságok, könyvkiadók, nyomdák. Az egyházak, jövedelem nélkül, lehetetlen helyzetbe kerültek. Az egyházra kényszerített megegyezések után az állam dologi segélyben részesítette az egyházakat, melynek évi összege összesen néhány tízmillió Forint volt. Az államtól közvetlenül kapott lelkészi fizetésekiegészítés, a kongrua, ami havonta csak néhány száz Forint volt, még 1988-ban sem haladta meg az ezer Forintot. Számottevő anyagi for-

rást jelentett ennél fogva a perselypénz, az adományok, és az önként vállalt egyházi adó. Az egyházközség a lelkészeknek a saját erőből adott fizetést, amit az egyház egy központi alapból kiegészített. Bizonyos anyagi támogatást kaptak még a meghagyott egyházi intézmények, iskolák, szociális otthonok. Az állami támogatás által az egyházak és a lelkészek közvetlenül függtek az államtól, mely egyébként maximális mértékben beavatkozhatott ezen az úton is az egyházak belső ügyeibe.

A rendszerváltozás utáni választásokból kikerült kormányzatnak alapelve, hogy az egyházak önállóságának az állam és az egyház gazdasági kapcsolataiban is érvényesülnie kell. A hagyományos támogatási mód megváltoztatására még nincsenek meg a feltételek, melyek valóban alkalmasak lennének akár egy adórendszerbe beépített, egyénektől függő támogatás, akár a mindenkori állami költségvetés végösszegének ezrelékekben kifejezett része általi támogatásra. Egy ilyen törvény még nem született meg, mert elkészítése több felmérést, háttér tanulmányt igényel. Az államnak az örökölt gazdasági helyzet miatt arra sincs meg a lehetősége, hogy a költségvetésből elégítse ki az egyházak teljes igényét. Így törvényben van egy átmeneti megoldás, amely szerint a kormány előterjesztése alapján a parlament az állami költségvetésből támogatja az egyházakat. A kormányzat azonban máris lépéseket tett azon az úton, amely az egy-

házak gazdasági autonómiájához vezet: vállalta, hogy — ha nem is maradéktalanul adja vissza az egyházi ingatlanokat — olyan mértékben ad át ingatlanokat, melyek biztosítják a hitéleti tevékenység zavartalan végzését és mindazon társadalmilag hasznos tevékenységek gyakorlását, melyre az egyházak kötelezettséget vállalnak. A volt egyházi ingatlanok tulajdoni helyzetének rendezését az 1991. évi XXXII. törvényben fogadta el az országgyűlés. Ebben, tudjuk, elhibázott volt a sorrend: az ingatlanok először az önkormányzatok tulajdonába mentek át, s a visszaadásról rendelkező állami határozat végrehajtásában az önkormányzatok döntő szerepet kaptak, mely legelőször oda vezetett, hogy az állam a visszaadandó volt egyházi objektumért az önkormányzatnak hatalmas kárpótlást fizet ki, az egyházak pedig tönkrement épületeket kapnak vissza tulajdonukba. Az 1991. évi XXXII. törvény alapján ebből az egyházak kb. 6999 objektumot igényeltek vissza, a törvény előírásainak megfelelően hitéleti, vagy közérdekű tevékenység biztosítására. Az állam 1993-ban a költségvetésből az egyházi ingatlanok visszaadására 3 milliárd Forintot irányzott elő.

A költségvetés jelenleg hat címen biztosít az egyházaknak támogatást, mely 1993-ban összesen 2 milliárd 820 millió Forintot tett ki. 1.) Támogatja az egyházak alapműködését, a hitéleti tevékenység biztosítására. Az állam 1993-ban a költségvetésből az egyházi ingatlanok visszaadására 3 milliárd Forintot irányzott elő. 2.) Az állam támogatja az egyházi közgyűjteményeket, amelyek valamilyen múzeummal, könyvtárral, képtárral, levéltárral rendelkeznek. 3.) Támogatást nyújt egyházi alapintézmények felújítására, bővítésére, fejlesztésére; 4.) egyházi nevelési, oktatási intézmények fejlesztésére; 5.) az egyházi közgyűjtemények dolgozóinak béremelésére; 6.) az egyéni nevelési, oktatási intézmények felújítására, karbantartására. Támogatást kapnak az egyházak olyan formában is, hogy — az állami iskolákhoz és szociális intézményekhez hasonlóan egyházi iskolák és szociális intézmények is megkapják az ún. normatív összeget. Az egyházi intézmények alkalmazottai azonban még nem részesülhetnek a közalkalmazottakat megillető dotációkban. Külön díjazást kapnak a fakultatív hitoktatásban résztvevő hitoktatók, 1993-ban összesen kb. 700 millió Forintot. További 470 millió Ft-ot fordít az állam évente fontos, felújításra szoruló, egyházi épület rekonstrukciójára. A kormány és a parlament az előző rendszerrel összehasonlíthatatlanul nagyobb mértékben igyekszik lehetővé tenni, hogy az egyházak ki tudják fejteni hitéleti tevékenységüket.

AZ EGYHÁZI ISKOLÁK ÜGYE

Kálmán Attila, a Művelődési és Közoktatásügyi Minisztérium politikai államtitkára az oktatásügy helyzetérőlmondotta: A magyar iskolarendszerben az egyházi alapítású iskolák 1948-ig meghatározó szerepet játszottak a részük volt egyházi iskola. Az államosítással és az ateizmus ideológiája mellett elkötelezett erőszakkal a kommunista rendszer halálra ítélte ezeket. Hagyományos nevelő hatásuk azonban, a benne tanító pedagógusok révén még kb. 3 évtizedig fennmaradt. Csak ezután, egy teljes pedagógus generáció eltűnével vált nyilvánvalóvá, mit veszített a magyar iskolarendszer a keresztény szellemiség iskolai megtagadásával. A 80-as években

szinte földcsuszamlásszerűen bomlott fel az iskola munkafegyelme, erkölcsi tartása.

Már a rendszerváltozás előtti években komoly társadalmi nyomás alakult ki a hitélet vesztett állami iskolákra szemben az egyházi iskolák újraindításáért. Az elmúlt 3 év alatt mintegy 150 oktatási intézmény került vissza egyházi tulajdonba, míg azonban 1948-ban az alap- és középfokú iskoláknak több mint 60 %-a volt egyházi fennhatóság alatt, ma nem egészen 2 (kettő) %-a! Becslések szerint néhány év múlva 5–8 % között fog megállni a növekedés. A szülők hatalmas várakozása, segítőkészsége, az iskola és a szülői ház közti egyetértés és együttműködés kialakította a védettségnek azt a légkörét, amelyben a gyermekek biztonságos és szeretetteljes irányítást élveznek. Egyes esetekben ez az összefogás az önkormányzattal egyetértésben jött létre, gyakran azonban az önkormányzat ellenében.

Szorongatóbb az a kérdés, hogy érettek és felkészültek-e az egyházak a 40 éves szünetelés után arra, hogy ismét betöltsék azt a szerepet, amit korábban betöltöttek a magyar közoktatásban? A következő problémákkal kell beszélnünk szembenézni: 1.) Az előző rendszer a „szocialista pedagógiát” keresztény pedagógusokkal próbálta kivitelezni, de ezek a tagadásra és osztályharcra — gyűlöletre — való nevelést nem közvetítették. A mostani iskolák viszont a „szocialista nevelésben és képzésben” részesült pedagógus munkaerővel kénytelenek számolni. 2.) Az egyházaknak nincs valamennyi iskolatípusra kiterjedő, átfogó, önálló tantervi, vagy pedagógiai koncepciója. 1945 előtt volt még, az állami kerettantervre épülő saját tantervük. Azóta a tantervi irányítás mélyreható változáson ment keresztül. A részletes tantervi szabályozás helyett a magyar közoktatás a jelentős tantervi szabadságot engedő alaptantervvel, kerettantervvel és vizsgarendszerrel történő szabályozásra tér vissza. Az egyházi iskolák fenntartóinak meg kell szervezniük saját tantervi irányításukat, szakfelügyeletüket, továbbképzési rendszerüket. 3.) Az újjáéledő egyházi iskolák körül generációs problémák jelentkeznek. Az iskolák visszavételét gyakran az idősebb generáció szorgalmazza, amelynek gyerekei már túlvannak az iskolás korban. A mai körülményekhez igazodó, a jövő felé mutató keresztény iskola csak a mai viszonyok elemzésén, és a mai keresztény ember élethivatásán alapuló pedagógiai koncepcióval dolgozhat. Az általános értékviselkedés közepette ilyen kialakítani nem könnyű, amikor az egyházaknak az általános lelkigondozás ellátására sincsen elegendő munkásuk. 4.) A pedagógia Magyarországon és az egész világon, az elmúlt évtizedekben nagyot fejlődött. Az egyházi iskoláknak is lépést kell tartaniuk ezzel a fejlődéssel, ha az európai iskolákkal fel akarják venni a versenyt. Ha kiderül, hogy az egyházi iskolák nagy része ugyanolyan, mint az állami iskolák, sem szeretetben, sem pedagógiai töredésben, sem színvonalban nem tud többet nyújtani, akkor elvesz az a bizalom, amelyet szívében egy hitehagyott társadalom táplál a keresztény nevelés iránt. 5.) Tudomásul kell venni, hogy az ifjúság többsége továbbra sem fog egyházi iskolába járni. Az egyházaknak tehát az iskola alapításán kívül arra is kell törekedniük, hogy a világi iskolák számára keresztény pedagógusokat és hitoktatókat képezzenek ki, hogy cserkészcsapatok, ifjúsági mozgalmak, egyházi ének- és zenekarok, családlátogatások útján ezeket a fiatalokat is elérjék.

(Befejező rész a következő számban.)

* (Ismertetésünk a továbbiakban teljes mértékben a bécsi UKI = Ungarisches Kirchensoziologisches Institut [Magyar Egyházzociológiai Intézet] 1993 októberi Sajtótájékoztatójára támaszkodik.)

VASÁRNAPI GONDOLATOK

(Folytatás az első oldalról.)

színeváltozásáról. A megdicsőült test földi szemekkel történő érzékelése hatalmas, kitörülhetetlen benyomást keltett a három tanítványban. Íme a bizonyosság: ilyenek leszünk halálunk után.

A színeváltozás természetesen nem a ruhára vonatkozik, hanem az Istenről „átítatott” emberi testre. Ez teszi ragyogóvá a fölötté lévő ruhát. Milyen ragyogás lehet osztályrészünk Istennél a megdicsőült testben, ha a ruha is magyarázhatatlanul ragyog...?

Illés és Mózes megjelenése erősítette „az isteni milió” megjelenését néhány percre világunkban. E tények bizonyítják: Jézus ebbe a milióba tartozik, innen jött és ide tér majd vissza. Mi hova tartozunk?

NAGYBÖJT 3. VASÁRNAPJÁRA (március 6.)

(Mintán Jézus kiűzte a kereskedőket a templomból) a galambárosoknak azt mondta: „Vigyétek ezeket innen, ne tegyétek Atyám házáat vásárcsarnokká!” Tanítványainak eszébe jutott az Írás szava: „Elemézt a buzgóság házáért.” (Jn 2,16–17)

„Elfelejtették” az árusok, hogy nem való Isten házáat vásárcsarnokká tenni. Még akkor sem, ha a Mózesi törvény által előírt áldozathoz szükséges galambokról van szó. Semmikor sem illő dolog. Isten háza maradjon Isten háza. Se több, se kevesebb...

Tanítványai tanácstalanul álltak Jézus templomtisztítási művelete alatt. Bizonyára több rendbeli megrendülés lett úrrá rajtuk: a megszokott templomárusi képet Jézus erőlyesen felborította, szembezállt a templomigazgatóság — nyilván jól megfizetett engedélyével, „közbotrányt” okozott, amely egyben vádolta az egyházi vezetést, hogy a hiva-

talos utat megkerülve rendelkezett és cselekedett — tovább nem sorolom. Mit tehet ilyen helyzetben egy tanítvány? És mi?...

„Isten házá”-ért buzgólkodni kell, mondja az írás. Ez ma is érvényes. Minden mutatkozik ez meg?...

NAGYBÖJT 4. VASÁRNAPJÁRA (március 13.)

„Aki hisz (az Atya által „odaadott” Istenfiában), az nem esik ítélet alá, de aki nem hisz, az már ítéletet vont magára, mert nem hitt Isten egyszülött Fiában.” (Jn 3,18)

Kiderül, hogy nem elsősorban Isten ítéli el az embert, aki nem hisz egyszülött Fiában, hanem az illető saját maga. Ez nem von le semmit az egyéni ítélet, sem az utolsó ítélet napjának jelentőségéből Isten részéről, aki megerősíti a hitetlen ember önmaga hozta ítéletét, végérvényesen.

Ez az ítélet az örök életre szól, amely világosan nyilvánosságra hozza a földi élet eljátszott lehetőségét — változhatatlanul és visszavonhatatlanul...

Másrészt világossá válik: Isten senkit sem kényszerít az örök boldogságra. Aki úgy dönt, hogy nem fogadja el Istent, annak tiszteletben tartja szabad akaratából történt döntését. Mily nagy kincs (lehet) a szabad akarat...

Az Isten elfogadók számára még mindig fennmarad az egyéni ítélet utáni tisztulás ideje — az elkövetett vétkek szerint rövidebb-hosszabb időre. A fő döntésben helyesen viselkedtek, a kisebb dolgokban marad még elszámolni-valójuk...

Nem kétséges a különféle szenvedők, kisémmizettek, üldöztetést szenvedők... sorsa. Ők „letöltötték” a földön a hibákért járó szenvedés idejét... Mi melyik csoporthoz tartozunk?...

Fejős Ottó

Magyarok a Vajdaságban

A NAGYBECSKEREKI PÜSPÖK, HUZSVÁR LÁSZLÓ
TÁJÉKOZTATÓ RÁDIÓNYILATKOZATA

Abból az alkalomból, hogy a volt Jugoszlávia püspökei — köztük Pénzes János szabadkai és Huzsvár László nagybecskereki püspök — ad limina látogatáson voltak Rómában, Huzsvár nagybecskereki (zrenjanini) püspök nyilatkozatot adott a Vatikáni Rádiónak a Vajdaságban élő magyarok, illetve a katolikus egyház helyzetéről.

Beszámolóját a püspök azzal kezdte, hogy miután az ország, Jugoszlávia, felbomlása végbement, arra törekedtek, hogy új püspökek konferenciát hozzanak létre. Hét püspökség ezt a konferenciát meg is alakította és remény van arra, hogy Belgrád, Szabadka, Nagybecskerek, valamint Montenegró és Macedónia püspökek értekezlete hamarosan megkapja a státútumot a Szentszéktől.

A nagybecskereki egyházmegye az utolsó két nehéz évben sok hívét elvesztette: mintegy 30 ezer magyar ajkú katolikus és kisebb részben református hívő távozott. Az egyházmegyének nagyjából 80 ezer hívője lehet. A hívek lelki élete a mostani helyzethez hasonlóan, mondotta Huzsvár László, — többnyire reményvesztett és lehangolt. Hiányzik a jövőbe vetett bizalom. Mégis vannak örömeik is olyan értelemben, hogy a hívek a változások következtében sokkal szabadabban élhetik meg vallásosságukat. Gondolok elsősorban az iskolaügyre vagy a hitoktatásra, bár iskolai hitoktatás nincs — tette hozzá a püspök. Ugyanakkor a gyermekek minden megkötöttség nélkül látogathatják a hittanórákat.

A hívek 95 %-a magyar; ám nem szabad elfeledni, hogy az egész egyházmegye messzemenően szórvány jellegű, és mindössze 30 papjuk van, közülük is csak 24 munkaképes.

A püspök tájékoztatása szerint kisheminaristák szép számban jelentkeztek az utolsó években, s most Szabadkán tanulnak a Paulinusban. A nagyszemináriumban jelenleg viszont csak egyetlen teológus van, aki már diakónus. A vallásgyakorlás lehetőségéről szólva a püspök elmondta, hogy természetesen létezik egyfajta vallási élet. A gazdasági zárlat azonban mindent megbénított, s ez visszahat többek között a zarándokhelyek látogatására is. Egyszerűen nincsenek járművek, megszűnt a közlekedés, a vasút sem működik, ennek következtében a hívek képtelenek a zarándokhelyekre eljutni.

A hívek anyagi lehetőségei minimá-

lisak, s ez a vallási életre is kihat. Ezért a közelmúltban Bácska és a bánási részek a szabadkai püspökkel együtt közös pásztorlevelet intéztek a hívekhez.

A pásztorlevél lényege a vígasztalás, a bizakodás egy szebb jövőben a szomorú és aggó napok után, amikor bizonytalanság és elszegényedés szakadt híveinkre — idézett a püspök. Ahogyan századok hosszú során át tette egyházunk, most is egységben II. János Pál pápával és a világegyház püspökeivel, imátoikat és áldozatkész, békét építő munkálkodókat kérjük, hogy minden nép egymásra találjon, de különösképpen, hogy régiók népei készek legyenek egymás újbóli elfogadására, az igazságosságra alapozott megbocsátó szeretetben. Sem a mi főpásztori szavunkat, sem a ti hívői vélekedéseket nem vásárolhatja meg napjaink politikája. Igazságban kell élnünk, és szeretetben teljesen egybenőni a fővel, Krisztussal.

A pásztorlevél a leghatározottabban elítél minden erőszakot: A szent evangélium a szeretet civilizációjában jelöli meg küldetésünket, ami kizárja az emberi méltóság megsűfolását, az ember-testvéreink iránti türelmetlenséget, a hatalommal rendelkezők önkényét a kiszolgáltatottakkal szemben; a politikai

A Szent István Társulat kiállítása Párizsban

Ismeretlen XIX. századi festő alkotása: Stephanus Rex. A szent király tekint a belépőre jogarral s országalmával kezében, feje fölött glóriával. Tőle balra s jobbra Oszvári Csaba két ötvös-remek: egy ezüst szentkereszt-ereklyetartó és egy rézveret-feszület. A Szent István Társulat kiállításán vagyunk a Párizsi Magyar Intézet előcsarnokában.

Első alkalommal rendezett közösen tárlatot a francia fővárosban működő Magyar Katolikus Misszió és a Magyar Intézet. Évtizedek egymást méregető haragszomrád-tekintet után áttörést jelent ez a két intézmény életében, az utóbbi évek fokozatos közeledésének megkoronázásaként.

A témaválasztás is példaértékű a „jó mag vetésére” hivatott két kollektív részéről. E ponton óhatatlanul Fogarassy Mihály nagyváradi kanonoknak, a Szent István Társulat alapítójának felhívása jut eszünkbe: 1844-ben a *Religio és Ne-*

versengésben mások sértegetését, rágalmazását, megszegényítését, megalázását és fondorlatos hazugságaik gátlástalan terjesztését.

Isten ígéjének a fényében a leghatározottabban valljuk, hogy minden ember testvérünk, és hogy valamennyien őrzői vagyunk a másoknak. Ez minden magyar, szerb, horvát, szlovák, román, ruszin joga és kötelessége, része emberi méltóságának, és valamennyi emberre érvényes, aki a Vajdaságban él, tartozék bármely nemzethez is.

Isten előtt nem létezik többség vagy kisebbség, felsőbbrendű vagy alsóbbrendű ember, hanem csakis a Jézus Krisztus vére árán megváltottak közössége — idézett a püspök a pásztorlevélből.

MTI / MK

velés című folyóirat hasábjain ő szorgalmazta „egy nevelési, épületes és felvilágosító könyvek terjesztésére alakítandó társulat” megalapítását.

Fogarassy Mihály áldozatos erőfeszítései nyomán 1847. február 15-én terjesztették fel a *Jó és Olcsó Könyvkiadó Társulat* alapszabályát a hercegrímás-hoz, akinek jóváhagyása után a folyamodvány az akkori kor birodalmi hivatalainak útvesztőibe került. Jött azonban 1848. március 15-e, s a pesti forradalom által kivívott sajtószabadság immár feleslegessé tette a helytartónácsi-kancelláriai engedélyeztetést. Így kezdhetette meg működését a Társulat a forradalom éve májusának első napján. Szent István király nevét hazafias elkötelezettségének demonstrálására a korlátlanul dúló Bach-önkényuralom idején, 1852-ben vette fel; a hivatalos jóváhagyás azonban csak két évvel később érkezett meg a rendőrigazgatóságtól. A zarnokság éveiben a Társulat — Csernoch hercegrímás szavaival — „a nemzeti nyelv és a nemzeti szellem öre lett”, s katolikusok mellett számos protestáns is üdvözölhetett tagjai sorában. A fáklyát immár több mint 145 éve emeli magasba, függetlenül attól, hogy annak fénye mennyire lehetett erős, s így milyen mértékben jutott el a lelkekhez a múlt évtizedek változó viharaiiban. A kiadó nem hallgatott el sem a háborús időkben, sem az elmúlt negyven év diktatúrájában. Tevékenységének elismerésül 1923-ban, alapításának 75. évfordulóján XI. Pius pápa az *Apostoli Szent-szék Könyvkiadójának* rangjára emelte.

Hogy milyen fényben világott a szóban forgó fáklya közel másfél évszázadon át? Erről a kiállított művek ékes-

(Folytatás a 6. oldalon.)

„A CSALÁD A BÉKE FŐSZEREPLŐJE”

(Folytatás az első oldalról.)

zök. Ti Gyermek, értékeljétek a család ajándékát és készüljétek arra, hogy saját hivatásotok szerint felelősen, Isten szándékait követve, építsétek a jövőt. Törekedjétek a jóra és a békére. Ti Nagyszülők, akik értékes és helyettesíthetetlen kötelet alkottok a nemzedékek között, az élettapasztalat és tanúságtétel által a béke jelenét építsétek a múlt és jelen között. Család, éld meg teljességben elhivatottságodat. És akiknek nincs családjuk, azok is emlékezzenek rá, hogy az egyház mindenki számára otthon és családot nyújt, az Anyaszentegyház kitarja a magányosok és elhagyottak előtt is és bennük Isten kedvenceit fedezi fel... Bárcsak a család békében élhetne és békét sugározná az egész emberi család felé. Mária, Krisztus és az egyház Anyja közbenjárására — fejezi be üzenetét a Szentatyja — a Család Nemzetközi Éve hajnalán imáimat ahhoz emelem, Akitől minden közösség származik mennyben és földön.”

Joannes Paulus pp II

MÜLLER GYÖRGY ERDÉLYI FARAGÓMŰVÉS „KERESZTÚT”-JÁBÓL

Magyar Katolikus Misszió Párizs

(Fotó: Ruszka)

Keresztút

(Részlet)

I.
(Pilátus halálra ítéli Jézust)

Kezet mosott. S míg nézte, hogy a fák hogy futnak szét az alkony-sárga tájban, izlelgetve az ítélet szavát, és reszketett a rázuhant magányban.

Azt, már vitték. Ott ment az emberek s az érte-nőtt gonoszság sűrűjében, — szegény, szakállas, szőke kisgyerek — kit önnön árnya hajkurász az éjben.

Arcába vágott korbácsként a szél, lábába mart a kuvasz-árkok csendje. Imádkozott. Nem magáért, — azért, kit otthagyt a rá mért félelemben.

II.
(Jézus vállára veszi a nehéz keresztet)

Vállára vette, s kilépett a föld meleg kezén a késő délutánba. Még látta, hogy egy asszony nyelvet ölt, s a csúfolódó ég szalad nyomába.

Olyan nehéz lett, s mégis oly szelíd a váll-szakasztó fájdalom kegyelme. Átúszott száján egy pár régi íz, és anyja áldott teste nyílt ki benne.

S eléfutott a boldog táj, ahol jöttét-köszöntő fényben állt az éjjel. Sőhajtott... aztán elindult a Domb sziklái közt, az emberek jelével.

Fáy Ferenc (1921–1981)

ANTALL JÓZSEF
1932–1993

A Magyar Köztársaság első szabadon választott miniszterelnöke, hosszú, súlyos betegség után, a betegek szentségével megerősítve, a budapesti Orvostudományi Egyetem kórházában 1993 december 12-én hunyt el. Halálakor a Magyar Katolikus Püspöki Kar az alábbi nyilatkozatot adta ki:

A magyar katolikus püspökök mély megrendüléssel fogadták egyházuk tagjának, Antall Józsefnek, a Magyar Köztársaság miniszterelnökének halálhírét. A magyar katolikus egyház nevében együttérzésüket fejezik ki az elhunyt államférfi családjának, a Magyar Köztársaság elnökének, a kormány minden tagjának, a Parlamentnek és az elhunyt miniszterelnök valamennyi munkatársának.

Antall József olyan államférfi volt, akinek politikai tevékenységét az Isten előtti felelősség és a népe iránti szeretet határozta meg. Vezetése alatt megvalósult a független és demokratikus Magyarország. Kormányzása idején érvényesült a teljes lelkiismereti és vallásszabadság, népünk békében él. Gondja volt minden magyarra. Hazánknek megbecsülést szerzett a világ népei és kormányai előtt.

Hivatását népe iránti hűséggel és az Isten előtti számolás tudatában töltötte be. Betegségét példaadó keresztény lelkülettel viselte, és felkészülten fogadott hálával tanúságot tett a feltámasztásba vetett hitéről.

Az elhunyt miniszterelnököt utolsó útján kísérje a hívő emberek imája!

GYERMEKEKNEK

Gondolom, többször megtörtént már veled, hogy zsidobongó, zajos utcáról templomba lépve, meghitt csend fogatott. Ha egy kicsit jobban körülnéztél, azt is észrevehetted, hogy szobrok és képek próbálják Jézus földi életének eseményeit eléled idézni. Talán az is feltűnt már, hogy ezeken az ábrázolásokon mennyire komoly, sőt szomorkás ő. Sehol egy mosoly, a derűnek, vidámságnak semmi jele. Ugye furcsának találsz és valahogy nem megy a fejedbe. Te nem ilyennek ismered Jézust. Hisz ő is volt gyerek és biztosan szeretett önfeledten játszani, kacagni, szórakozni. Felőtt korában is szívesen elfogadta a vendégségekre, lakodalmakra szóló meghívásokat. Most viszont mintha a vidámság idegen, távoli lenne számára. Netán haragszik is ránk érte?

Hidd el nekem, hogy egyáltalán nem. Amikor ezek a sorok hozzád eljutnak, javában farsang lesz. Az emberek mindenütt mulatságokat, bálokat rendeznek és megpróbálnak örülni, boldognak lenni. Ez alól mi, keresztények sem vagyunk kivételek. Mi is kivesszük a részünket a vígságból, szórakozásból, mert most van az ideje. S ebben Jézus és a

hitünk egyáltalán nem akar gátolni minket. A kereszténység az életöröm valósága. Gondold csak meg, hogy legnagyobb ünnepeink: a Karácsony, Húsvét, Pünkösd, mind a boldog élniakarást táplálják bennünk.

A hibáink, bűneink felett érzett bánatnak is megvan a helye életünkben.

De nem ez tölti ki egészen. Hitünk azt a mérleget nyújtja számunkra, mely a helyes arányt biztosítja örömből és bánatból.

Most, farsangkor használd hát ki te is a kedvező alkalmat. Érezd jól magad, játssz, szórakozz barátaiddal, szüleiddel, keresztény testvéreiddel, magad és Jézus öröme.

János atya

FIATALOKNAK

Február 13-án, az évközi 6. vasárnapon a következő részletet olvassuk Szent Márk evangéliumából:

„Abban az időben: Egy leprás jött Jézushoz. Térdre borult előtte, és így kérlelte: Ha akarod, te meg tudsz tisztítani engem! Jézusnak megégett rajta a szíve. Kinyújtotta a kezét, megérintette, és azt mondta neki: Akarom! Tisztulj meg! Erre rögtön elmúlt a leprája és megtisztult.” (Mk 1,40—45)

Nehéz sorsa lehetett ennek a beteg embernek. Betegsége mellett, el kellett viselnie embertársai megvetését is. Tisztátalannak, bűnösnek tartották, messze kikerülték mondogatván: Biztos valamilyen vétke miatt bünteti az Isten... Jellemző... gondoltam, mit is várjunk egy 2000 évvel ezelőtti kortól, társadalom-

tól! Nem csoda tehát, hogy özönlöttek az emberek Jézushoz gyógyulást, vigasztalást keresve: „Ha akarod, TE meg tudsz tisztítani engem...” Ő lett, ő maradt egyetlen reményük.

Kedves Fiatalok!

Eddig jutottam gondolataimmal, amikor eszmebe jutott valami: ma is vannak emberek, akiket kerülnek, megvetnek, kicsúfolnak. A mai kor „leprásai”: akik kudarcot vallottak, akik hazátlanná, hajléktalanná és munkanélkülivé váltak vagy a kábítószeresek rabjai... Ki törődik ezekkel az emberekkel? Legtöbbször a „szerelem-intézmények” alamizsnáira vannak utalva, míg a többség az „esély-egyenlőség” nagy valótlansága mögé sáncolja el magát.

Mennyire hasonlít a sorsuk ezeknek az embereknek a Jézus korabeli „megjelöltek” sorsához. Egy különbséggel: akkor, annak a betegnek Jézus volt az egyetlen reménye, esélye. Maga Isten fordul nyomorúsága felé, érinti kezével sebeit, s hozza meg számára a gyógyulást. Ahol leprások tisztulnak, betegek gyógyulnak, szomorúak vigasztalódnak, ott van Isten országa...

De ki érinti korunk „leprásainak” sebeit? Ki hozhat számukra enyhülést és gyógyulást? Ha Jézus tanítása nemcsak elmélet, üres beszéd, hanem életadó erő minden keresztény ember és közösség számára, akkor ők, koruk kitalálói, megvetései állandó kihívás és cselekvésre való felhívás számunkra! Mi vagyunk az egyetlen esély számunkra! „Ha akarod TE megtisztíthatasz engem...”

Pál atya

FELSZENTELTÉK A CIGÁNYOK TEMPLOMÁT

Kántorszentjánosiban október 3-án felszentelték a cigány közösség templomát. Az ünnepségen jelen volt többek között Keresztes Szilárd görög katolikus megyéspüspök és Giovanni Cheli érsek, a Vándorlók és Útonlevők Pápai Tanácsának elnöke.

A cigányok új, görög katolikus temploma a helybeli cigányok adományai-ból, társadalmi munkájából, az európai

segélyszervezetek, a görög katolikus egyházmege, a Magyar Művelődési és a Közoktatásügyi Minisztérium, az etnikai hivatal és más egyházközségek segítségével épült fel.

A templom alapkövét 1990-ben helyezték el. Zolcsák István paróchus, aki 1986 óta lelkipásztor a kántorjánosi görög katolikusoknak, elmondta, hogy már 1987-ben felvetődött a cigányoknak az a kívánsága, hogy tempomuk legyen a lakhelyükön. MTI

Kaszap István

(1916 – 1935)

Neve széles körben ismert a magyarság előtt. Életrajzáról szóló könyvek nem sokkal a halála utáni években száz- ezres példányban jelentek meg. A neki tulajdonított imameghallgatások fölül- múltják a húszszázat. Költők: Berda József, Mécs László verset írtak róla. Bárdos Lajos és Halmos László zeneszerzők vegyeskari művet komponáltak tisztele- tére.

Azonban ismert ő más népek közt is — Európán túl is —, hisz írások láttak napvilágot róla angolul, németül, franciául, spanyolul, oaszul, meg lengyelül és szlovákul.

Mi a titka, varázsa ennek a — mind- össze 19 évet élt — fiatalembernek? Mivel érdemelte ki, hogy hazáján kívül más országok is figyeljenek rá?

Már a székesfehérvári temetésén ki- váltképp sokan voltak. És olyan sokan jártak ki sírjához a temetőbe hogy ve- szélyeztették a környékbéli sírokat. Ezért 1941-ben már diadalmenet vitte hamvait a fehérvári Prohászka Ottokár Emléktemplom árkádjai alá: végleges nyugóhelyére. Feketemárvány sírját mindig élővirágok, koszorúk borítják.

Életét áthatotta az áldozatos, vidám felebaráti szeretet, a mély alázatosság s az apostoli lelkület. Életszentségének híre halála után nem apadt el. Boldog- gáavatási ügyét felterjesztették Rómába a szenttéavatási kongregációhoz.

Kaszap István 1916. március 25-én, Székesfehérváron született. A család öt gyermeke közül ő a harmadik. Apja posta-főellenőr: szerény, csendes ember. Naponta sok időt fordít imára. Gyere- keit kiskoruktól Isten szeretetére, meg- hitt vallásosságra, az ima gyakorlására nevelte. Édesanyja gondos és szeretet- teljes házi asszony. A gyermekek kisko- ruktól tudják a Miatyánkot, Üdvözlé- gyet, az asztali áldást, az Ürangyalát. Szüleiket elkísérik a templomba a szó- szék közelében állanak a vasárnapi szent- misén.

Pista a székesfehérvári Ciszterci- Gimnáziumban érettségizett. Kiforrott jellemzilárdá nevelte önmagát. Kerülte a bűnalkalmakat, önmegtagadásokat végzett: szűzi tisztaságát haláláig meg- tartotta. Lelkikéiben elmélyülő, szűksza- vú, kedves ifjú volt: társainak jó példa. Szerette a természetet, az embereket, a cserkészkedést. Leendő hivatására ké- szülve Prohászka Ottokár alkotásait ol- vassatta, sokat imádkozott.

A hivatástudatról így írt naplójában: „A szívöröm zsenge, kényes virág, mely tönkremegy a pénztől feltört, hírnevtől megmérgezett, gyönyörtől érzéketlenné vált lélekben. Azonban pazar pompájá- ban virágozik a nemeslelkű emberekben, akik előtt csak egy cél lebeg, a legsze- mélyebb, a legszentebb: az örök Isten!”

Novícius, jezsuita kispap lett 1934 nyarán, a jezsuiták budapesti központ- jában, a Manrézában. Itt kitűnt jósága, mély lelkisége, életszentsége. Rendtársai, tanárai szerették, tisztelték: igazi kis apostollá vált. A bűnösök megtéréséért — engesztelő áldozatul — önmagát a- jánlotta fel Krisztusnak.

Őt, a kispapolt, tetterős 19 éves fia- talembert azonban egy ismeretlen, gyó- gyíthatatlan betegség kínozta. 1935-ben egész évben szenvedett zúgolódás és pa- nasz nélkül. Mindig kiújuló, apró fe- kélyes daganatok lepték el testét. Lelki szenvedése még nagyobb volt, mert meg kellett válnia hivatásától, a szerzetes rendtől. Végül a fulladás ellen gégégét is felmetsztették. Némán feküdt halálos

ágyán s utolsó üzenetét csak leírni tud- ta: „Ne sírjatok, mennyei születésnap ez. Majd odafent a Mindenható Isten- nél közbenjárótok leszek és onnan se- gítelek titeket.”

1935. december 17-én adta vissza lel- két Teremtőjének. Azóta — ígéretéhez híven — sok embert megsegít, kik nagy szükségben, erős hittel és őszinte biza- lommal kérik Isten szolgájának égi se- gítségét.

Kaszap István mint eszménykép is gyorsan meghódította a szíveket. Rö- viddel halálát követően a Győri Nem- zeti Hírlapban volt olvasható egy ifjú- sági lelkipásztor gondolatsora: „Egy magyar diákcserkész győzelmes élete: Magyar ifjúságunk Kaszap István sze- mélyében új, életerős eszményképet ka- pott. Társai, cserkészbarátai még fris- sen emlékeznek reá s íme, máris az élet- szentség vonzó káprázatában lép elénk e felmagasztosult ifjú. Boldogság tud- nunk, hogy nem apadnak el mifélek a szenteket nevelő források.”

Kaszap István igazi példakép, mert életével maradandó értékeket adott az ifjúságnak, a nemzetnek és az egyház- nak egyaránt.

DOMONKOS JÁNOS (Budapest)

KÖZÖS FELELŐSSÉG AZ ŰRKUTATÁSBAN

Renato Martino érsek, a Szentszék ál- landó ENSZ-megfigyelője Santiagóban a chilei fővárosban felszólalt a II. Ameri- kai Űrkutatási konferencián. Az érsek emlékeztetett az 1992-ben Rio de Janei- róban megrendezett nemzetközi környe- zetvédelmi konferenciára, amelynek zá- rónyilatkozata többek között megállapít- ja, hogy az ember a környezetvédelem és az egyes tudományok fejlődésének középpontjában áll. Az űrkutatás olyan tudomány, amely a környezet egy saját- ságos részét tanulmányozza, s egyre job- ban megismeri a világegyetem egységes elemeinek földi életünkre gyakorolt ha- tását — mondotta az érsek, majd hang- súlyozta, hogy keresztény hitünk szerint a Teremtő az egységes világegyetem egyedüli forrása, a teremtés középpont- jában pedig az Isten saját képére és ha- sonlatosságára teremtett ember áll...

Korunk tudományos felfedezései lehe- tővé tették, hogy az emberi értelem egy- forma sikerrel hatoljon be a világegye- tem végtelenül parányi, ugyanakkor még- is mérhetetlenül nagy részeibe. Tanúi le- hettünk, hogy etikai megfontolásoktól függetlenül a tudomány és a technológia egyaránt felhasználható emberek meg- ölésére vagy az emberi élet megmen- tésére, pusztításra vagy építésre. Valódi humanizmusra van szükség, amely min- den ember elidegeníthetetlen jogaiból és kötelességeiből fakad. Kevesek botrá- nyos pazarlása, mások kismizmizésével párhuzamosan közel áll az emberölés büntényéhez — jelentette ki a Szentszék megfigyelője. A világegyetem, mint az emberiség közös java, túlmutat minden magánérdeken és nemzeti határon — ál- lapította meg Martino érsek, hangsúlyoz- va az emberiség közös felelősségét az űrkutatásban is. A Szentatya szavaira emlékeztetve felhívta a figyelmet arra, hogy az Istenhez és az egész teremtett világgal való béke elválaszthatatlan a né- pek közötti békétől. Végül Assisi Szent Ferenc és az első chilei szent, Teresa de Jesús de los Andes alakját idézte fel: mind a ketten rendkívüli tanúságot tet- tek Isten, az emberek és a természet iránti szeretetükről. VR/MK

Magyarság Ausztriában

Ausztria egyike azoknak az országoknak a Kárpát-medencén kívül, ahol a lakosság arányához mérten igen jelentős a magyarság jelenléte. Az 1991-es népszámláláson a köznyelv kérdésénél 33.459 személy adta meg a magyar nyelvet. A köznyelv a népszámlálás értelmezése szerint a privát körben, a családban, rokonok és barátok közt használt nyelv. De a német nyelvű társadalomban elszórtan élők és magyarul még mindig jól értők és érzelmileg is többé-kevésbé a magyarsághoz kötődők számát tekintve a szociológusok szerint ennek a számnak a kétszerese még mindig nem túlzó.

Nagy vonalakban véve milyen csoportokból tevődik össze ez a magyar lakosság? Az első világháborút követően lett az Őrség (Burgenland) osztrák felsélterület. Itt a köznyelv kérdésénél 6.763 személy adta meg a magyar nyelvet.

Nagyon jelentős magyar tömegek jöttek a második világháború végén, 1944-45-ben a harci cselekmények és a megszállás következtében. A visszavonuló fegyveres testületek tagjai és polgári személyek kerestek új otthont. A háborúban elszegényedett kis országban a menekülők sorsa ugyancsak nehéz volt. Súlyos gondot okozott az élelem megszerzése, nagyrészt barakokban laktak. Megtörtént, hogy a szántóföld madárjlesztőjéről húzták le a kabátot, hogy abba burkolózzanak. Ha nem számítjuk a családokkal kijött gyermekeket, valamint azokat, akik már itt születtek, azt kell megállapítanunk, hogy ez a magyar népcsoport már igen megöregedett, és sokan közülük már el is hunytak.

A következő évek folyamán leereszkedett a vasfüggöny Magyarország nyugati és déli határán. Ha akadtak is, akik valamiféle szerencse folytán, esetleg életük kockáztatásával át is szöktek, nagyobb tömegeknek ez nem sikerült. A következő nagy exodus az 1956-os forradalom és az utána következő hónapok alatt ment végbe. Közel 200 ezer magyar hagyta el az országot. Nagy többségük áttelepült Európa más országaiba és a tengerentúlra, de mintegy 11 ezerre tehető azok száma, akik Ausztriában maradtak. Ezután a vasfüggöny ismét hosszú időre leereszkedett.

Viszont a hatvanas évek első felétől megint hatalmas tömegben özönlött a magyarság Ausztriába. Ezúttal törvényes módon hagyták el szülőföldjüket. Az egykori Jugoszláviából el lehetett jönni vendégmunkásnak. Főként Bácskából és Bánátról jöttek, leginkább mint ipari munkások segítettek ennek az országnak a felvirágoztatásában.

Meg kell jegyeznem a menekültek és vendégmunkások modern népvándorlását illetően egy egyháztörténelmi jelentőségű teljesítményt. Az Ausztriában letelepedő vagy itt átvonuló magyar és más nemzetek százezrekre menő tömegeinek gondozása meghaladta az állami szervek és más segítségnyújtó szervezetek teljesítőképességét. Nagy részben az egyházra várt ez a hatalmas feladat, aminek derekasan eleget is tett. Az evangélium örök életet ígérő szavát váltotta tettekre: „Vándoroltam és befogadtatok”. Hány kötet tudná befogadni annak részletes leírását, amit az egyház csak ebben az egy országban az otthonukat vesztett földönfutók támogatásában véghez vitt? S ezt a szociális jellegű támogatást kezdettől fogva kísérte a vándorbotot kezükbe vezető emberek lelkipásztori ellátása, amely az egyház legelső feladata. Ez vonatkozik az eddig említett csoportokra és arra az utolsóira is, amit még megemlítek. Egyébként a katolikusok számaránya kö-

rülbelül megfelel a magyar katolikusok számarányának a Kárpát-medencében.

A teljességre igényt nem tartó felsorolásomban említtem meg végül azoknak a Kárpát-medencéből kiáramló magyaroknak a hullámát, amely azután jött, hogy a Nyugatra jutás könnyebbé vált. Az anyaországiaknak a hetvenes évek második, az erdélyieknek a nyolcvanas éveknek az első felétől szűkölt fej a számuk. Megjegyzem, hogy Erdély fogalmát tág értelemben értem, és nem csupán a Királyhágón túl fekvő területet értem rajta. Az újonnan jött magyar tömegek egy része Ausztriában maradt.

Ámde ez a folyamat aggodalommal töltött el bennünket, hiszen újabb vészteséget jelentett a szülőföldnek, s eljuttott hozzánk még a „conducator” életében a boldogemlékű Jakab Antal püspök 1989-es újévi pásztorlevele. Márton Áron püspökségének 50 éves évfordulója alkalmából megrázó szavakkal szölte híveire: „Mit szóljon most Áron püspök... a több pénz, nagyobb kenyér... ígérete hajt sokakat idegen országba, amelyek maguk is gazdasági krízisekben, munkanélküliségben szenvednek... Remegve féltjük őket, mert nagyobb pénztárcájukhoz sehol sem adják hozzá a szülőföld tájait, családjaikat és rokonságukat, hagyományait és sajátos kultúrájukat és népük otthonos környezetét... Még a befogadók sem tehetnek arról, ha kissé mostoha testvérnek nézik őket, vagy legalább az idegenben ők maguk érzik magukat annak... Maradjatok velünk a mi testvéri szeretetünk melegében”.

Ugyanennek az évnek májusában közölte a magyar sajtó Sütő András hosszú levelét, amely ugyanezt a témát a remekíró káprázatos stílusában fejtegette ki. Ebben ünnepélyes vallomást tett: „Ragaszkodásom, amely nem csupán az enyém, de még sokaké Erdély-szerete, milliányi szívnek szándéka a helybenmaradásra. Ezért mondhatom el többes számban is: mi maradunk, másként nem teketünk!”

Linzben egy összefüggésben mind a két írást felolvastam. Ez is az Erdély számára olyan jelentős 1989-es év júniusában volt. Számos erdélyi jelent meg. Ők már távol Erdélytől, Felsőausztriában éltek és éltek azóta is életüket. Kérdezhetné valaki: Volt értelme annak, hogy ezeket az írásokat ismertessem azok előtt, akik már végleg választottak? Azt válaszolom: nagyon is volt. Élményt jelentett nekem a feszült figyelem, de még sokkal jelentősebb volt az, hogy nem akadt egyetlen sem, aki ellentmondott volna, sem a közönség előtt, sem magánbeszélgetés során. Ez a hallgatás nagyon sokat mondott. Mély fejhajtás és tiszteletadás volt ez a szülőföldön maradtak felé

KERNY GÉZA (Linz)

ELVÁNDORLÓK EURÓPÁBAN

Az Európai Püspöki Konferenciák Tanácsa december 9–12 között Münchenben megbeszélést tartott az elvándorlók lelkipásztori gondozásáról. A találkozáson 17 ország püspökei és szakértői vettek részt, közöttük Keresztes Szilárd görög katolikus megyéspüspök. Az ENSZ adatai szerint a mintegy 40 millió Európában élő elvándorló közül 22 millió Németországban telepedett le (3 millió a volt Jugoszláviából, 15 millió pedig Afrikából és Ázsiából vándorolt be.)

Giovanni Cheli érsek, az Elvándorlók és Útonlévők Pápai Tanácsának elnöke beszédében Németország példáján szemléltette, hogy mennyit változott az el-

Keresztények a multikulturális társadalomban

Johan Verstraeten, a leuveni Katolikus Egyetem professzora a fenti címmel tartott előadást Antwerpenben. Az érdekes előadás lényegét vázlatosan a Magyar Kurir összefoglalása alapján ismertetjük.

Európa kultúrájának sokféleségét tekintve először a klasszikus értelemben vett többnemzetiségű, többnyelvű, többféle kultúrájú népek együttélését kell megemlíteni. Európa identitása kultúrák és nemzetek keverékéből alakult ki, szellemiségét is több forrásból merítette. Kontinensünk kulturális gyökereinek komplexitása arra int bennünket, hogy ne valamiféle képzelt európai monokultúra után vágyakozzunk. A múlt elemzése mellett tekintettel kell lennünk a jelenre is, amikor a hagyományos, ősi kultúrák mellett olyan csoportulások alakultak ki — különösen a 60-as évek emigrációs folyamatainak következtében —, melyek nyelvi, kulturális és vallási kisebbségként az „idegen” státusába kényszerültek. E csoportok folyamatos, diffúz betelepülésekkel erősen megváltoztatták az ipari munkásság és bizonyos szolgáltató szektorok összetételét.

II. János Pál pápa a migrációs világnapra küldött üzenetében (1991) utalt arra, hogy a migrációnak két arca van: „az egyik a sokféleséget, a másik az egyetemességet tükrözi. Az első a különböző népekhez tartozó emberek konfrontálódása, melynek során a feszültségek, a rejtett elutasítás és a nyílt polémia nem kerülhető el. A második viszont különböző szociális személyek harmonikus találkozása, mely a humanitás és a testvériesség értékei alapján jön létre. Ebben az értelemben a migráció ösztönzően járul hozzá az emberi család egységéhez és általános jólétéhez”.

A fent vázolt helyzet alapján felmerül a kérdés, melyek azok a problémák, melyekkel a keresztény embernek szembe kell néznie. A teljesen keresztény Európa vágya illúzió csupán. Nem álmodhatunk a visszatérésről a múlt keresztény örökségébe, hanem a jövő megújító erejévé kell válnunk. Az európai püspökök is hasonló értelemben foglaltak állást a rendkívüli szinódus zárónyilatkozatában: „Európának meg kell találnia ezt az erőt, hogy az új helyzetnek megfelelően, az emberekkel és Krisztus üzenetében megújult találkozásban döntessen jövőjéről”.

A keresztény ember magatartásának két egymást kiegészítő elemből kell állnia: *vándorlók helyzete Európában: 1964-ben Németországban az egy milliomodik vendégmunkást még ünnepélyesen fogadták, autóval ajándékozták meg, mivel akkor a bevándorlók munkája jelentősen segítette az ország gazdasági fellendülését. Ma viszont a legtöbb nyugat-európai államhoz hasonlóan Németország is törvénnyel védekezik a bevándorlók ellen, mivel máris sok a munkanélküli az országban.*

A megbeszéléseken Keresztes Szilárd hajdúdorogi püspök ismertette az elvándorlás új helyzetét Kelet-Európában. Mindenekelőtt utalt arra, hogy a becslések szerint 15–20 millióra tehető azoknak a száma, akik Kelet-Európából el akarnak vándorolni. Kiemelte, hogy a jelenlegi helyzet kialakulásának két fontos, a múltba visszanyúló gyökere van: a múlt század végén kialakult helytelen nemzetiségi politika, valamint a kommunista rendszer határokat lezáró és a nemzetiségi problémát elkendőző politikája.

VR/MK

nia: egyrészt meg kell erősítenünk saját identitásunkat, másrészt meg kell nyílnunk mások felé. Az utóbbival kapcsolatban újból fel kell fedeznünk az autentikus tolerancia értékét. A tolerancia lényege nem egyszerűen csak a másik véleményének elviselését jelenti, hanem, hogy nyíltan és akarva keressük a kapcsolatteremtés és a párbeszéd lehetőségeit a másikkal. Azon kívül, hogy teret engedünk a másféle gondolkodás- és cselekvésmódnak, leépítjük saját előítéleteinket és elfogadjuk az igazság elemeit a másik ember álláspontjában. A rendkívüli püspöki szinódus még hozzátesszi II. János Pál pápát idézve: „Az egyes hagyományok különféle ajándékai gazdagíthatják a többit, sőt korrigálhatják is. A tolerancia tehát a találkozás valódi lelkületét kívánja. Végül nem szabad figyelmen kívül hagynunk, hogy nem válhatunk az európai társadalom építő erejévé, ha hűtlenek vagyunk saját, élő hagyományainkhoz.”

SVÁJC KATOLIZÁLÓDIK

Svájc protestáns egyházai 1980 óta elvesztették híveik 5%-át — írja a zürichi „Tages-Anzeiger”. Ez azt jelenti, hogy az arány megfordult: a protestánsok 40%-kal már csak a második helyen vannak Svájc egyházainak nagyságrendjében — szemben a római katolikus egyház 64,3%-ával. A harmadik helyet a muzulmánok foglalják el!

„KATOLIKUS”-JELZŐ NÉLKÜL...

A nagymúltú Katolikus Magyarok Vasárnapja „utóda” katolikus-megjelölés nélkül jelent meg, mint „Magyarok Vasárnapja”. Kiadó és szerkesztőként Szász Lóránt szerepel, bár a régi Vasárnap írógárdája nagyrészt megmaradt.

A nevében megszünt „Katolikus Magyarok Vasárnapja” c. hetilap 100. évfolyamát betöltve, 1993 december 31-én, a szerkesztők szándéka és az olvasók tiltakozása ellenére némult el. A hetilap elődjét a múlt századi nagy kivándorlás idején Böhm Károly alapította Clevelandben, aztán fele úton, 52 évvel ezelőtt vette gondozásba Youngstownban az amerikai magyar ferences kuszatódia. Itt megalapították az „Amerikai Csík-somlyót”, korszerű nyomdát létesítettek saját könyvkiadóval. 1985-től két lelkes erdélyi ferences, Kiss Barnabás és Ligeti Angelus szerkesztették, amíg expressz levélben értesítette őket a legfelsőbb rendi vezetés a magyar ferences kuszatódia felszámolásáról azzal az indokkal, hogy „a magyarok lelkipozása elvégezhető akkor is, ha a magyar ferencesek egy amerikai rendtartományhoz tartoznak” (!) Időt is alig engedve, szó szerint üzték ki őket Youngstownból, el kellett hagyniuk a rendházat és nyomdájukat. „Egy napsütötte téli napon — írja Ligeti Angelus — magunk is kikapartunk a Szent István szobor mellől, miután elmondtunk egy utolsó Üdvözlégyet Miasszonyunk youngstowni-csik-somlyói szobra előtt”. Cleveland fogadta be őket, ahol 1000 éve indult el az elődnap s ahol egy ideig megvetették a lábukat. A 100. évfolyam utolsó kettes száma 1993 karácsonyán jelent meg. Búcsú-cikkében a szerkesztő Ligeti Angelus saját magukra alkalmazva idézi Lukács evangélista szavait: „... ti is, miután megtettetek mindent, amire parancsot kaptatok, mondjátok: Haszon-talan szolgálak vagyunk, nem tettünk többet, mint ami kötelességünk.”

— síljó —

Szükség volt új katekizmusra?

Miért kellett ez az új katekizmus, kérdezték tőlem a Saarbrücken-i hívek. Nem értjük jelentőségét. Hisz ma szinte minden templomban másképpen beszélnek hitünk igazságairól. Ez tehát egy újabb lesz a többi között?

Szívesen válaszolok kérdésekre, éspe-dig először egy idősebb pap fájdalmas sóhajával: „bár csak ezelőtt 30 évvel jelent volna meg, a Zsinat befejezésekor, akkor annyi bajtól óvott volna meg bennünket...” Éspedig elsősorban az idősebb generációt, akik ismerték a régi katekizmust és megismertették velük a zsinat utáni katekizmusok sokaságát és sokféleségét. Szerintük az új előhozásával az egyház gazdagságát inkább szét-zörtük, mint növeltük volna.

Személyes válaszom a következő: boldog vagyok, hogy az egyház hitünket ilyen igaz, egyértelmű és világos tanítással gazdagítja éppen a katekizmus által. Ez a könyv olyan referenciát jelenthet számunkra, amely elvezet bennünket az egyetemes igazság felismerésére, továbbadásra és megélésére. Így jobban megértjük egymást, a másképpen gondolkodókat, és ugyanakkor megőrizzük egységünket a közös hitben, mert a katekizmusnak is Krisztus a középpontja, aki „a Nemzetek Világossága”.

Ez a katekizmus, tömören, érthetően, és pozitívan adja elő hitünk tanítását, — minden egyéni és közösségi véleményt kizárva —, egyetemes szempontból tanít, hogy mindenkinek szólni tudjon. Éppen ezért nem ítélem, hanem megerősít az igaz tanításban. Nekünk hívő katolikus embereknek nem az a feladatunk, hogy fussunk a modern eszmék és elképzelések után, hanem őszintén és igazán, egyértelműen és közérthetően mondjuk el mindenkinek azt amit hiszünk, amiben reménykedünk. Ez a katekizmus a hit továbbadása.

Az előző egyetemes katekizmus a Tridenti Zsinat után (XVI. század) jelent meg, felvirágzást és megújulást eredményezett a hit egységében. A II. Vatikáni Zsinat elsősorban az egyházzal beszélt, és a Katekizmus ennek szerves folytatása. Az egyház minden katolikusnak úgy ajánlja ezt a katekizmust, hogy élő

tagként a hit egységében és a közös tanúságtételben élje meg a kereszténységet.

Minden családnak megvannak azok az alapvető könyvei, amelyek mindenki számára szükségesek, és így a katekizmus is kell, hogy a család minden tagja számára fontos és elérhető legyen. Benne ismét fel tudjuk fedezni közösségünket, növeli hitünket, hogy megéljük keresztény életünk legmagasabb eszményét: a szeretetet. Ez élő könyvvé válhat, mert helyes útra irányíthatja botladozó hitűnket, új valóságban, az idők szavának megfelelően.

Hogy mennyire szükséges volt ez a katekizmus, nyilvánvalóan tanúsítja ezt az eddig elkelt 2 millió példány, hangsúlyozva, hogy a további fordítások még folyamatban vannak. Ilyen öröndetes fogadtatásra senki sem számított, ha csak azt nem vesszük figyelembe, mennyire éhes a mai ember az egyetemes és mindenkire érvényes örök igazságokra. Világos, hogy a harcosan elkötelezett maradiak, és a túl modernnek saját jogaik megtépzését vélik a katekizmus megjelenésében. Aki egyoldalúan az emberek kedvét keresi, amit ma hallani akarnak az egyháztól, az a maga igazát keresi, és ebből kiindulva fogadja csak el az egyetemes igazságot.

Miért kellett ez az új katekizmus? Erre tömören az lehet a válasz: hogy ebben az egyre jobban szétesett világban legalább a hitünkben lehessünk egyek, és otthon.

SZABÓ JÓZSEF

EGY RENDHAGYÓ BETLEHEMES-JÁTÉK

Szép és színvonalas misztérium-játékot mutattak be Essenben karácsony másnap-zóján Ruhrvidéken élő magyar gyerekek és fiatalok. Számszerint tizenkilencen vállalkoztak egy olyan betlehemes játék bemutatására, amely két tekintetben is eltér a hagyományos magyar népi betlehemes játékoktól, de ennek ellenére olyan sikert aratott a mintegy 120 fős közönség előtt, amilyenre nem volt még példa a Misszió több évtizedes fennállása óta.

A játékot dr. Kovács Gábor, váci egyházmegyei pap készítette. Jézus születésének misztériumát a mai korba helyezte, és ezt az „áthelyezést” a Sátán és néhány ördög jeleníti meg. A Megváltó gyermek még alig születik meg, az angyali kar éppen csak hírüladja a pásztoroknak a csodálatos eseményt, máris megjelenik a Sátán, és gúnyosan fenyeget:

„Mondhatom, asszony, szép kis eset: Isten a szalmán ott ptyereg! Hogyha fiacskád felveveled, Lesz oka srni. — majd ügyelek!”

És ügyel is, Sorra küldi „harcosait”: a gyűlölet ördögét, a reménytelenség- és a hitetlenség ördögét, kik mindenféle javakat, pénzt és aranyat, mások fölötti uralmat ígérnek. Még fenyegetik is a pásztorokat. A néző pedig érzi, hogy minden ördögi ígéretes és fenyegetés a színpadon a pásztorok felé, az egész emberiség felé hangzik el. A Sátán mindig megpróbálta az emberiséget távol tartani a Megváltótól, de talán sohasem volt a gonosz szándék oly intenzív, mint napjainkban. Ez a rendhagyó betlehemes játék, a Megváltó emberré válásának misztériumán túl mintegy tükkörre varázsolódott; láttuk benne mindazt, ami korunkra jellemző: munkahelyi túlekedés a pénzért, nyereségvágy a hétköznapi életben és egymás-öldöklés a Földön.

Bár csak úgy lenne napjainkban, mint a játékban: hogy amint ott nem értek el sikert az ördögök a pásztorokkal szemben, úgy mi is ellenállni tudnánk minden sátni törekvésnek! — És nem csak Szentkarácsony este.

Budai E. László

A Szent István Társulat kiállítása Párizsban

(Folytatás a 3. oldalról.)

szólóan vallottak. Megtalálhattuk a távolabbi és közeli múlt neves magyar egyházi íróinak: Pázmány Péternek, Fraknói Vilmosnak, Probászka Ottokárnak és Tóth Tihamérnak történettudományi, hitvédő és erkölcsnevelő munkáit. A Szent István Emlékkönyvet. Szent Erzsébet díszes aranybetűs, kézzel írott legendáját a XIX. századból. Hitbuzgalmi kiadványokat, köztük egy imakönyvet 1857-ből „Mária-Czeli Útitárs” címmel „a nagy mária-czeli hétszázados ünnepre”. Az első világháborús eseményekre emlékező „Babérlombok a hősök sírjára” című könyvecskét. A Szentírás régebbi és újabb teljes kiadásait. Miscskönyveket immár magyar nyelven. Nagy enciklopedikus műveket fordításban: a Xavier Léon-Dufour vezette francia szerzőkollektíva által szerkesztett Bibliikus Teológiai Szótárt (1986) és a Herbert Haag-féle Bibliai Lexikont (1968). A francia katolikus írók: Bernanos, Laurentin, Mauriac, Frossard művei sem hiányoztak — magyar fordításban — a tárlók-ból. Az utóbbi II. János Pál pápa arcképe címmel jelentetett meg egy kötetet. A Szentatya enciklikái, buzdító művei külön tárlóban és azon kívül szabad betekintésre is ki voltak állítva. Akárcsak a Keresztény Egységítőkárság Ökumenikus Direktóriumának keresztény egység-re hívó kiadványa.

A Szent István Társulat a kezdetektől tisztában volt a tankönyvek, az ismeretterjesztő művek és a keresztény publicisztika gondozásának fontosságáról. Tanú erre a Népművelő című pedagó-

giai folyóirat 1901-ből származó egy száma, a Szeplőtelen Fogantatás 1854-ben öt nyelven: magyarul, latinul, németül, szlovákul és (akkor még cirill betűs írással az erdélyi görög katolikusoknak) románul közzétett dogmája. S a rendkívül gazdag gyermekirodalmi válogatás, Fésűs Éva, Kindelmann Győző műveivel. Végül, de nem utolsó sorban olyan magyar költőóriások — közülük csak két katolikus — istenes versei is megjelentek — egyben a kiállítást gazdagították — mint Ady, Babits, József Attila, Juhász Gyula.

A kiállítás háttérül izléses képzőművészeti anyag szolgált. Mindenféle hivalkodás nélkül engedte érvényesülni az „írott szó primátusát”. Fischer Ernő, Rácz Gábor, Szántó Piroksa festményei, Bazsonyi V. Arany tusrajzai, Lieber Éva aranyfonal-kompozíciói, Szöllőssy Enikő szobrai, Miletics Katalin érmei mind-mind vallásos témákhoz kapcsolódtak.

Az október 19-től november 12-ig tartott tárlat megnyitóján dr. Vigh Árpád, az intézet igazgatója üdvözölte az egybegyűlteket, majd dr. Ákos Géza nagyprepost, a társulat igazgatója hosszabb beszédben méltatta a kiállítás fontosságát és időszerűségét Claude Fricard párizsi segédpüspök, Molnár Ottó párizsi magyar plébános, valamint a nagy számú közönség előtt. Az utóbbi a csaknem egyhónapos nyitvatartás alatt élénk érdeklődést tanúsított a kiállítás iránt.

Jelen volt mindvégig még valaki: Fogarassy Mihály kanonok, az alapító. Than Mór romantikus egészalakos képén megértő szeretettel „vigyázott a strázsán”.

KISS GYÖRGY (Párizs)

KÖNYVESPOLC

VIRÁGOK BÜVÖLETÉBEN

SZAMOSI JÓZSEF: VIRÁGOSKÖNYVEM.

Színes riportok a természetből. Tisza, München 1992, 65 old., 14 képpel.

Gondosan, művészi érzékkel megtervezett és szakmai hozzáértéssel kivitelezett könyvecskét simogatok szememmel, kezemmel. A fedőlap zöld mezejéből tündéri színekben pompázó virágok mosolyognak rám. Édes bájuk csábítana a könyvecske finom kis miniatűrjeinek, riportjainak, verseinek olvasására, ha már magamtól nem olvasgatnám, nézegetném csöndes örömmel, rég-volt idők emlékeit idézgetve.

Mert hát annyi mindenre emlékeztetnek a szelíd melankóliával megírt sorok. Az ifjúság „megszépítő messzesége” varázsolja elém a Mezőföld déli határán terpeszkedő előszállási dombokat. Az öregárok partján eszegettük öcsémrel a Papsajtót: a hat és nyolc éves két gyerek honnan is tudhatta volna, hogy „Malva vulgaris” a tudós neve gyakori uzsonnájuknak. Jó ötven esztendővel később bajor feleségem tanítgatott az Eifel-i lankák virágjainak német nevére. Az évtizedes barát — ő, talán emlékszik még a Pilvax-kávéházi beszélgetések néma résztvevőjére —, szóval az évtizedes barát művecskéje lapjain ismertetett meg latin és magyar nevükkel. Tebát tanulni is lehet a könyvecskéből, nemcsak fűrödözni a szövegekkel kedvességben versengő virágok illatában, s andalogni sétálni a szerző élénk varázslat fűvészkertjében.

Míg a könyvecskét olvasom (már nem is másodsor): a virágok büvöletében élek —, s hogy ez a büvölet még sokáig tartson: Szamosi József virágoskönyvét magaménak vallom.

M. R.

Jákli István

A TÉLI MAGYARORSZÁG

Magyar síkon nagy iramban át
Ha nyargal a gőzös velem
Havas, nagy téli éjjelen,
Alusznak a tanyák.

Olyan fehér és árva a sík,
Fölötte álom-éneket
Dúdolnak a hideg szelek.
Vajjon mit álmodik?

Álmodik-e, álma még maradt?
Én most karácsonyra megyek.
Régi, vén, falusi gyerek,
De lelkeim hó alatt.

S ahogy futok síkon, telen át,
Ügy érzem, halottak vagyunk
És álom nélkül álmodunk
Én s a magyar tanyák.

Ady Endre

KARÁCSONYI ÜNNEPSÉG GRÁCSBAN

A „Christiana Hungaria” — Keresztény Magyarok Egyesülete 1993 december 20-án tartotta az Erzherzog Johann szálloda különtermében, sorrendben 45. karácsonyi ünnepélyét.

A Hiszekegy elmondása és a vendégek üdvözlése után elénekeltük a „Mennyből az angyal”-t, majd Nyers atya, — aki nehéz operáció után felgyógyult — olvasta fel magyarul, Mayer elnök pedig németül a Lukács evangéliumot. Ezután a „Stille Nacht” hangzott fel, melynek most van a 175. évfordulója. Ezt követően Nyers atya mondta el a Szentatya imáját. Felállva emlékeztek meg a jelenlevők az elhunyt magyar miniszterelnökökről, Antall Józsefről. Beszélt a hallgatóságához, Rudj Roth, az újonnan kinevezett magyar tb. konzul is. Szavaltatok, zárószó, karácsonyi és újévi jókívánságok után a Himnusz eléneklésével ért véget a jól sikerült ünnepély. Az egyesület főtítkára, Mayerné és Marton títkárság karácsonyi csomagokat osztott szét a megjelentek között. Az ünneplők még jó-ideig együtt maradtak és elbeszélgettek.

— sija —

Hírek - események

II. János Pál pápa múlt év november 29-én fogadta el Bálint Lajosnak, Erdély első érsekének lemondását. A csíkszéki születésű Bálint Lajost 1981-ben szentelték püspökké Gyulafehérváron és 1990 tavaszáig, Jakab Antal nyugalmába vonulásáig, az erdélyi egyházmegye segédpüspöke, majd főpásztora volt. Amikor 1991 nyarán a Szentatya Gyulafehérvárt érsekség rangjára emel-

te, Bálint Lajost nevezte ki érsekké. Sajnos, már ennek az évnek a végén, Budapesten nehéz szívoperáción esett át és 1992 májusában, elődje halálát követően, fölmentését kérte a főegyházmegye kormányzása alól. Ezt a feladatot, az új főpásztor kinevezéséig, Jakubinyi György, eddigi gyulafehérvári segédpüspök vette át.

*

A Szentatya 15 éves pápasága alatt 596 boldogot és 267 szentet emelt ol-tárra. A boldogok közül 451, a szentek közül 240 vártanúként halt meg.

*

Vörösvári István, a Torontóban megjelenő Kanadai Magyarság c. hetilap kiadója és szerkesztője, 1993 december 7-én váratlanul elhunyt. Lelki-üdvéért az engesztelő gyászmisét december 11-én mutatták be a Szent Erzsébet templomban. Ismeretes, hogy a Vörösvári Kiadónál jelentek meg magyarul Mindszenty hercegprímás emlékiratai, ugyancsak itt láttak napvilágot Márai Sándor munkái, és Habsburg Ottó válogatott írásai.

*

A Magyar Köztársaság honvédelmi minisztere 1992 novemberében alezredes-sé léptette elő Kecskési Tollas Tibort. A nemzeti emigráció legnépszerűbb, otthon is elismert költőjének, a Nemzetőr főszerkesztőjének előléptetéséhez barátilag gratulálunk.

M Á L T A I H Í R E K

A Máltai Lovagrend hagyományos tavaszi Lourdes-i zárándoklatán a Magyar Máltai Lovagok Szövetsége (MMLSZ) 37 tagú delegációval vett részt. A 14 beteget hét rendtag, három várományos, négy orvos, öt ápoló és négy munkatárs kísérte.

*

Az MMLSZ németországi delegációja szakos évi, lelkigyakorlattal egybekötött találkozóját a Stuttgart melletti Hohenheimben tartotta 1993 április 16-án.

*

Az elmúlt év első felében 164 segélyszállítmány érkezett Budapestre a Magyar Máltai Szeretetszolgálathoz. Júliusban az MMSZ a vajdasági rászoruló számára egy kamion gyógyszer- és élelmiszer szállítmányt indított útnak Nagybecskerekre (3 tonna gyógyszer, 7 t. élelmiszer és a Bern-i Csizmás Klára szervezésében 12 t. ún. „katasztrófa-konzerv”). A szállítmány kísérői, Kozma atya vezetésével, a külön beszerzett ENSZ-engedély dacára — a szerb hatóságoktól rendkívül sok zaklatásnak kitéve érték csak el céljukat.

*

Szent István királyunk ünnepén, augusztus 20-án 43 lovag és máltai dáma vett részt az ünnepélyes szentmisén és az azt követő körmeneten. A budapesti Szent István Bazilika előtt téren ekkor szentelte be Paskai László bíboros azt a négy harangot, amelyet németországi katolikus hívek adományoztak a második világháborúban elpusztult harangok pótlására.

*

A szeptember 14-i békásmegyeri gázrobbanás 15 sebesültjének az MMSZ segélycsapata nyújtott elsősegélyt, és részesített a sebesülteket három napon keresztül orvosi ellátásban. A gázrobbanás mintegy 300 méterre esett az MMSZ békásmegyeri központjától, amelynek ingyenkonyháját, ruhaelosztó helyét, tolókcsoi javítóműhelyét és a hajléktalanok számára berendezett éjjeli menedékhelyét Fra Andrew Bertie, a Máltai Lovagrend Nagymestere is megtekintette magyarországi látogatásakor.

*

Tovább folytatódik a segélyadományok gyűjtése és elszállítása Magyarországra, Erdélybe, Horvátországba és Kárpátaljára. A küldemények jobbára egészségügyi eszközökből (gyógyszer, kötszer, tolókcsoi, műszerek, kórházi ágyak, takarók) állnak, de ruhanemű, élelmiszer, gyerektabletták, valamint iskolai vagy templomi berendezési tárgyak is szerepelnek. A legértékesebb adomány Münchenből jött dr. Buzády Ti-

bor orvos fáradságot nem ismerő szorgoskodása nyomán: két orgona, egy a tiszavárosi és egy a miskolci templom részére. Az ő révén eddig mintegy 8 millió DM értékű karítaszadomány érkezett hazánkba. November 21-én a müncheni Damenstift-templomban tartott szentmise után, az utcán dr. Konkoly István szombathelyi püspök áldotta meg a 250. segélyszállítmányt, amelyhez a Szent Lázár Lovagrend útrakész kamionja is csatlakozott. Az adományok legnagyobb részét Magyarország keleti részeibe irányították.

*

December 4-én Kállay Kristóf, az MMLSZ elnöke 6 új lovagot avatott a Budavári Nagybaldogasszony (Mátyás-) templomban. Az ünnepélyes szentmisét Fábrián János kanonok, budavári plébános celebrálta. Az újonnan felvettekkel együtt a Magyarországon élő lovagok száma 31-re emelkedett, az MMLSZ tagjainak létszáma összesen 177 szerte a világon. W.J. — Z.J.

„Nem tiltani, hanem beszélni róla“

Christian Werner püspök, akit nemrég neveztek ki a tömegtájékoztatói ügyek felelősévé az osztrák katolikus egyházban, egy a közelmúltban sugárzott rádióinterjújában nyilatkozott a televízióban közvetített szexfilmekkel kapcsolatban. Véleménye szerint nem az a döntő kérdés, bemutat-e a televízió ilyen filmeket, vagy sem. Sokkal inkább arról van szó, hogyan „dolgozzák fel” ezeket a filmeket a nézők, mindenekelőtt a gyerekek. Ezzel kapcsolatban szükségesnek tartja azt, hogy a szülők beszéljék meg gyermekeikkel a látottakat.

A szexualitás és az erotika Werner püspök szerint a TV-néző „mindennapjaihoz” tartozik. A gyermekek eltiltását ezeknek a filmeknek a nézésétől nem tartja értelmes dolognak. A tiltás ugyanis csak fokozza a „kíváncsiságot” és azt eredményezi, hogy a gyerekek olyan videókat vásárolnak, amelyeket titokban néznek. Ennél az is jobb, ha a gyerek megnéz egy szexfilmet a képernyőn, majd szülei beszélgetnek vele róla. Az ember „ne játsszon bűjőcskát” — jelentette ki Werner püspök, főleg nem a szexualitás vonatkozásában, mivel ez „valami nagyon nagyon szép dolog”. A felnőtteknek tudatosítaniuk kell a gyerekekben, hogy a „szexualitásban valami teljesen különleges és mindenekelőtt valami nagyon szép dologról van szó”.

Mindez természetesen nem vonatkozik a pornófilmekre, amelyek „az embert árucikké alacsonyítják le”. Ezek a filmtermékek, hasonlóan az erőszakot, gyilkosságot és a brutalitást különböző formáit bemutató filmekhez, teljes mértékben elutasítandók; hivatalosan egyébként amúgy is tiltják őket. Az úgynevezett „kemény pornó” többnyire együtt jár a brutalitással, és ismeretes, hogy azokban a gyerekekben, akik erőszakos cselekményeket látnak a képernyőn, „nagyfokú szorongás”, valamint alvászavar támad.

Az új „médiumpüspök” határozottan szembeszállt azokkal a szemrehányásokkal, amelyek szerint az egyház „testiség ellenes” volna, és a szexualitáshoz való viszonya „zavaros” lenne. Ez a vád ugyanis ellentmond a Szentírásnak, ahol az olvasható: „Isten látta, hogy nagyon jó mindaz, amit alkotott”. Ez a mondat az ember testiségére is vonatkozik, hangoztatta a püspök, majd kijelentette:

„Nekünk keresztényeknek jó tudnunk, hogy egy olyan Istent imádunk, aki a szeretet”. Isten megajándékozta az embert a szeretet képességével. A szeretet természetesen a szexualitásban is megnyilvánul — „új élet nemzése által, valamint a szeretett társ iránt természetesen érztet érzéki örömmel kapcsolatosan”. Ilyenkor „a szellem, a lélek

SÜRGŐS KÉRELMI FELHÍVÁS

Regőczy István, aranymisés atya, az „Isten vándora a Kútvolgyi Engesztelő kápolna” rektora, kérelemmel fordul a nagylelkű hívekhez, imádságaikat és anyagi támogatást kérve. Kápolnánk túl kicsinek bizonyult, bővíteni kell: meg kell venni a mellette lévő telket és épületet (folyamatban). Ez lenne Budapest Örökimádó Engesztelő Kápolnája. Terveik szerint épülne hozzá Szeretotthon, kegyeszer és könyvesbolt, zárándok-eszpresszó, non-stop csemege bolt, később katolikus óvoda és gyermekjátékszótér.

Adományokat kérek a Budapesti I. ker. OTP Rt.-nél vezetett bankszámlánkra: 501 011819 8, vagy Regőczy István, Budapest I. ker., Tárnok utca 22 sz.-ra. A pénzübeni adományok igazolásunk alapján adóalap csökkentők.

Regőczy István, Krisztus és Mária Műve Alapítvány, H-1125 Budapest, XII. ker., Galgóczi utca 49.

és a test összhangja” valósul meg. A szexualitás korántsem „pusztán biológiai” természetű, hanem „egy ember személyiségének legbelsőbb lényegét” érinti. A szexualitás „a férfi és nő közötti kölcsönös szeretet legmagasabb rendű kifejeződésévé mindenkor helyeslendő” — mondotta Christian Werner püspök.

KAP

OLVASÓI LEVÉL

Levelemnek ezt a címet is adhatnám: „Aki felemelte szavát Krisztusért!”. Aki-ről szó van, egy tősgyökeres székely ember, Máthé Ernő, jogi doktor, a háború előtt külügyminiszeri titkár, aki bejárta Argentínát, az USA-t és a háborút követő szenvedései után Németországban kötött ki. Dehát mi is történt vele, ami e kis cikk megírására késztetett?

1993 október 20-án a Baden-Baden-i Bíróság tárgyalást tűzött ki Máthé Ernő ügyében. A vád egy levélnek a tartalma volt, amelyet az ügyésznek magára nézve sérelmesnek talált. Az ügy előzménye egy kép, amelyen a Megváltó meztelenül ül a kereszt egyik ágán, ruhátlanágát vaskos izléstelenséggel kihangsúlyozva a következő szövegeű színházi plakáton: „Der Messias, eine Komödie von Patrick Barlow”. Ezt a képet s a reklámozott „komédiát” a hatóság, illetve az ügyész engedélyezte és a darab a rastatti Várszínházban előadásra került. Ez több volt a soknál és Máthéban olyan felháborodást váltott ki, hogy még ugyanazon a napon érlelyes, személyeket sem kímélő tiltakozó levelet írt az ügyésznek. A levél tónusa és mondanivalója semmi esetre sem haladta túl az erkölcsi sérelem mértékét. Azazal sem, amit Máthé írt: „Mit szólna az ügyész úr, ha őt, mint meztelen bohócot paragrafuson ülve hasonlóan ábrázolnák egy reklám-plakáton?”

Első fokon a levélíró az ügyészséget ért sérelem miatt 800 DM pénzbüntetésre, illetve heti fogházra ítélték. A marasztaló ítélte a sajtóban és széles körben felháborodást keltett. Hiszen a Krisztus-gyalázás nyilvánvaló volt és a keresztény hívők természetesen vették, hogy fellebbezés után a vádlott felmentő ítéletet fog kapni. Felsőfokon így is történt s az ítélet jogerőssé vált.

Az ügyészség döntése reménnyel tölthet el bennünket. Szeméremértő képek a televízióban és pornófilmek naponta fertőzik a fiatalságot, ezek csak okozói az erőszakos cselekmények és gyilkosságok sokaságának, amit nem nézhetünk tétlenül. Milyen jó lenne, ha a Máthé Ernő követőkre találnának, akik felemelik szavukat hitük védelmében.

Dr. Muzsnay Jenő

Bácskából két éve Münchenbe menekült 33 éves férfi munkát keres informatikában, vagy gépkocsivezetőként. Szolid angol és alapfokú német nyelvtudással, munkavállalási engedéllyel rendelkezem. Minden fizikai munkát elvégzek. Ajánlatokat Petrovics Margit, Augustenstr. 96, Whg. 111, D-80798 München. Telefon: este (0 89) 52 81 58.

Az élet könyvéből

BELGIUM

Születések: Sebők Sára, S. Ferenc és felesége M. leánya, Grace-Hollo; Schwarcz Delfine, S. André és Losonczy Hedvig leánya, St. Georges; Marotta Madison, M. Pietro és Angeli Sylvie fia, Charleroi-ban; Nagy Erzsébet Maria Charlotte, N. Péter és Dominkovits Erzsébet leánya, Brüsszel; Sojic Francois Xavier, S. Robert és Goffinet Marianne fia, Arlonban; Pintér Katalin Alexandra, P. Gábor és Magyar Mária leánya, Nivelles-ben; Gursó Daniel, G. Attila és Fürstner Ibolya fia, Stembert-ban.

Szentségi házasságot kötöttek: Tápay Jean Francois és Pirson Marie Paul, Beyne-H.; Tí-pold Katalin és Bouhon Jean Paul, Spa-ban; Szabó Edít és Denis Jean Pierre, Montignis s Sambre; Porteman John és Csapó Iona, Markota-Bödöge, Magyarország.

Halottaink: Bujella Ferencné sz. Juhász Julianna, 65 évesen, Disonban; Szabó Lajos, 65 évesen, Kállai Magdolna férje, Grivegnée; Szemes János, 70 évesen, Marie José Hairion férje, Farcien; Kutassy László atya 78 éves korában, Mariakerke-Gent, (Pic-Pus szerzetesrendből); Nagy István, 58 évesen, Goralski Jeanne férje, Saint Nicolas les Liège; Lunarsik András, 67 évesen, Vivegnis-ben; Pintér Imre, 82 évesen, Héverlee-ben; Mezei Ernő, 71 évesen, Langer Eleonóra férje, Genk-ben; ifj. Máté Tibor, 40 évesen, Verviers-ben; Szakács Antal, 86 éves korában, Leviczki Gabriella férje, Brüsszelben; Bodi Antal, 69 évesen, Ver-laine-ben; Rohrer Gyula, 74 évesen, Arpa Julianna férje, Liège-ben; Pölöskey János, 77 évesen, Horváth Katalin férje, Eisden-ben. Adj Uram örök nyugalommal nekik! Nyugodjanak békében!

NÉMETORSZÁG

München: A szentkeresztiségben részesültek: Horváth János Károly, H. Attila és Mónika Márta kisfia, október 10-én; Langsfeld Martin Rudolf, L. Georg Thomas és Éva kisfia, szeptember 10-én.

Szentségi házasságot kötöttek: Breg Lehel Mária és Trifu Ana Maria, október 16-án; Floszmann Peter és Neufeld Katharina, szeptember 11-én; Pfizner Gábor és Böhm Etelka, augusztus 7-én.

Stuttgart: Kereszteltek: Miklós Vanessa, M. Rudolf és Puszenyik Tünde kislányát december 12-én kereszteltük Böblingenben. Növekedjék korban és bölcsességben, Isten és az emberek előtt.

Szentségi házasságot kötöttek: Mutter József és Fedor Katalin, 1993 december 26-án, Schwäbischgmündben esküdték örök hűséget egymásnak. Isten áldása kísérje az új házaspárt.

† CSÓTI GERGELY

Katolikus áldozópap testvérünk 1994 január 11-én hazatért a Mindenhatóhoz. Öregcsertőn született 1914 augusztus 3-án, teológiai tanulmányai után a kalocsai egyházmegyében szentelték pappá 1938-ban, azóta is kalocsai egyházmegye-gy. Németországban először a regensburgi, majd a trieri egyházmegyében lelkészkedett. Utoljára Alken-i plébános volt. Január 15-én tartották érte a requiemet a Kisselbach-i St. Apollónia templomban, ugyanazon helységben helyezték örök nyugalomra. Josef Hermann megyéspüspök és generalis vikarius, Rössel prelátus kondoleált, kifejezve köszönetüket az elhunyt lelkész áldozatos munkájáért. RIP!

SVÁJC

Zürich: Keresztelések: Lang Jazmin-Jessica, ifj. L. Lajos és Molnár Gabriella kisleánya; Arató Roland, A. László és Bisztriczki Emese fia; Djetvai Vera Krisztina, D. László és Simon Ágnes leánya; Hidegkúti Péter, H. Gábor és Polyák Éva fia; Gálfi Adrian Kristóf, G. Dezső és Horváth Erzsébet fia; Kovács Jhonny, K. Sándor és Mária Ermelinda fia; Kvacskay Izabella Mária, K. Károly és Dobszay Tünde leánya; A keresztiség kegyelme kísérje őket életükben.

Az örök hazába költöztek: Kaplonyi Róza; Frei Éva; Kálmán Ágnes; Maly Anna; Simonsits Ágnes; Mohácsi Éva; Huba Judith; Reményvári Ferenc; Molnár Vilmos; Kasza Erzsébet; Henics János. Az örök világosság fényeskedjék nekik!

MEGJELENT! ÚJDONSÁGI!

CSERHÁTI FERENC: HITÉBRESZTŐ

Kada Lajos érsek, bonni nuncius bevezetőjével. A Szent István Társulat kiadása. Budapest 1993. I-III kötet összesen 936 oldal. Szentbeszéd a vasárnapi szentmise olvasmányok alapján.

A színes borítóval ellátott I-III kötet ára 1111.— Ft. + portó. Kapható Budapesten a Szent István Társulat könyvesboltjában. Kosuth Lajos utca 1. H-1050 Budapest.

ANNÁL SZEBB SZÓ, HOGY »SZERETET«

Sok hazájától távol élő magyar olyan társra vágyik, akivel anyanyelvén tudja megosztani örömét, bánatát. Ismerkedési lehetőség híján sokan csak álmodoznak, vágyakoznak. Társskereső klubunk ezen a helyzeten óhajt változtatni. A jelentkezőknek computer analízis alapján ajánljuk a megfelelő társakat. Ha érdekli Önt e lehetőség, írjon a következő címre: **HARMÓNIA KLUB** Postfach 199 - CH-8037 Zürich.

CIMERES
EZÜSTÖZÖTT
TEASKANÁL

Ára: 10.— DM, vagy 11.50 NGL., illetve ennek megfelelő valuta-érték + postaköltség.

Cím:

ALEX TÓTH, PB 92 3300
AB Dordrecht NL
Postbank Nr. 290 050
2501 PB Den Haag NL

JAKOCS PANZIÓ: Egy és két személyes szobák fürdőszobával, WC-vel: 50.— DM reggelivel.

JAKOCS TAXI: Helyben vagy hosszabb útra. Budapest XI. ker., Bod Péter utca 20.

Kedvező bérlet lehetőség! 4 1/2 szobás, (nagy konyha, kamra, előszoba, telefon(ok) lakás kiadó Budapest üzleti központjában irodának vagy lakásnak. Érdeklődni lehet: ☎ 0036-1-1561 713 szám alatt.

Megrendelésre haladéktalanul küldjük

Békés Gellért

KRISZTUSBAN MINDNYÁJAN EGY
Keresztények egysége — utópia?

Az ökumenikus mozgalom története és feladatai, a keresztény egység időszéri kérdései.

A könyv ára postaköltséggel 10.— DM.

Pannohalmi Könyvszolgálat

Főmonostor, Vár 1. H-9090 Pannohalma.

Bogyay Tamás:

MAGYARORSZÁG TÖRTÉNETE
TÁVLATBÓL

a Mérleg Bécs-Budapest-München kiadásában. 184 old., 4 térképpel, kartonkötésben. Ára 15.50 DM + portó. Megrendelhető a KUPA, Distelfinkweg 21, D-81249 München címén. Üzenetrögzítő / Fax: 0049 89 8 64 35 73.

Szamosi József újabb művei:

VIRÁGOSKÖNYVEM

- Színes riportok a természetből - 64 old.

PASZIÁNSZ

- Csevegések, játékok, napló (1945-46) 172 oldal.

MŰLHATATLAN MŰLT

- Új és régi versek. - 186 oldal. Egy-egy könyv ára portóval 20.— DM (bankjegyben).

Megrendelhet a szerző címén:

Elektrastr. 7/b. 81925 München.

APRÓHIRDETÉSEK

Budán közel a Várhoz és a metróhoz, modern garzonlakás hazalátogatónak kiadó. Telefon: 01 341 46 24 vagy 093 33 20 34 (Svájc).

MINDL EDITH, hites fordító, fordításokat vállal. Schwarzenloher Str. 9, 90469 Nürnberg, ☎ (09 11) 48 17. 55.

4-kötetes magyar breviárium kapható. Megrendelhető: Ft. Hegyi György címén. Ára: 100.— DM + 10.— DM portó; vagy 80.— US \$ + 10.— \$ portó.

Budapest, V. kerületben összkomfortos lakás 120 m², valamint Motel a Mátrában eladó. Telefon: (D) 079 04 / 76 37 (8—16 óráig) és 079 51 / 2 67 46 (17—20 óráig).

BEATRIX PANZIÓ! H-1021 Budapest, Széher út 3. Tel./Fax: 0036-1-17 63 730. Szeretettel várjuk az „Év panziója” díjat nyert családias szállodánkban, zöldövezetben, de közel a központhoz. Szállodai színvonal — féláron!

Szentendrén 1 emeletes villa telekkel, 500m², autóparkolóval 13,5 millió Ft-ért eladó. Jellege: „Életünk”.

A stuttgarti Markthaliban élelmiszer-árúsítóhely (Stand) eladó! Érdeklődni lehet: Telefon: (0711) 24 66 32-es szám alatt. (D)

Több évre kiadom, ingyen üdülésben részesítem, aki 8 éve épülő házunk befejezéséhez segítséget nyújt. Angol-német nyelvetterületen munkát vállalunk. Villamosmérnök (híradástechnika) adminisztrátor házaspár 4 gyermekkel. Banksz.: MHBRT Hódmezővásárhely 46 96-916-01. 402-1833-281. Kissné Németh Piroska, H-6723 Szeged, Pille utca 16. fsz. 3.

Magyar-német állampolgár, 54/168/67 keresi egy hölgy ismeretséget házasság céljából. Dolgos, jól kereső lakatos-heggesztő vagyok. Magyarországra való visszatelepülés lehetséges. Csak fényképes válaszokat! Jellege: „Szeretnék boldog lenni!”

Középkorú magyar asszony, beteg vagy idős személy gondozását vállalná. „Megbízható” jellegre a kiadóba.

Kiadó Budapesten! Pozsonyi út, két szobás, összkomfortos lakás, kilátással a Dunára, (4 személy), turistáknak. Info: (040) 49 78 78.

Csinosnak mondott, 69 éves, 165 cm magas, nem kövér, ápolat, modern, házias, tiszta asszony megismerkedne jól szituált, egészséges, rendezett anyagi körülmények között élő, minden szenvedélytől mentes, kellemes, jókinézésű, 65 és 75 év közötti férfival. Fényképes választ várok a kiadóba. Jellege: „Fénykép”.

Budapesten a belvárosban, 60 m²-es, 2 szobás, telefonos öröklakás eladó. Jellege: „Tamás”.

Budapesten az Erzsébet körúton, 3 szobás, renovált, telefonos lakás kiadó. „Hanna” jellegre a kiadóba.

Westerland / SYLT: a kürcentrumban garzonlakás (2 személy), 8 m²-es délnéző balkonnal szezonon kívül jutányosan kiadó. Info: ☎ (040) 49 78 78.

Eladó! Balatonfelvidék: körpanorámás telek, összközm. 2600 m². engedélyezett tervvel. Info: ☎ (040) 49 78 78.

Harkányban apartman eladó a fürdő közelében. Érdeklődni lehet: ☎ 0036 72 48 37 23 Ladányi.

„T É T É N Y” Ungarische Spezialitäten Kreitmayerstr. 26 - 80335 München
Telefon: (0 89) 1 29 63 93

Badacsonyi szürkebarát	7.50
Badacsonyi kéknyelű	7.10
Csopaki rizling	6.80
Debrői hárslevelű	6.80
Boglári Chardonnay	7.50
Alföldi olaszrizling	6.20
Villányi burgundi	7.50
Soproni kékrankos	6.80
Tihanyi kisburgundi	7.50
Cabernet Sauvignon	5.—
Alföldi kékrankos rosé	6.20
Alföldi rosé	6.20
Tokaji szamorodni	12.50
Tokaji aszú 3 puttonos	14.50
Tokaji aszú 4 puttonos	16.50
Tokaji aszú 5 puttonos	19.50
Kecskeméti barackpálinka	29.—
Cseresznyepálinka	25.50
Vilmos körtepálinka	29.—
Császárkörte	21.50
Unikum	27.50
Szilvápálinka	22.50
Hungaria brut	12.—
Grand Couvee	13.—
Tarhonya, kockatésztá nagy	3.80
Paprika káposztával	5.—
Paprika káposztával	11.—
Májás-, véres hurka, disznósajt per kg	12.50
Tokaszalonna	15.—
Füstöltzalonna	10.—
Tepertő	10.—
Friss kolbász	16.—
Házi kolbász	23.—

● Üveg árut nem szállítunk! ●

MEGHÍVÓ

Kérünk minden hazaszerető magyart, hogy **MÁRCIUS 15-i NEMZETI ÜNNEP-SÉGÜNKET** jelenlétével tisztelje meg, **1994 március 12-én, szombaton 18 órakor.**

Ünnepi beszédet mond: dr. Csernohorszky Vilmos, a megjelenteket Udvardy Jenő főkonzul köszönti.

Az ünnepség színhelye: **Willy-Graf-Gymnázium, Borschtallee 26, München/Schwabing.** Jó parkolási lehetőség, vagy 5 perces séta a Scheidplatz-i U-Bahn megállótól.

Müncheni Magyar Főkonzulátus
Bajorországi Magy. Tartományi Szövetség

APOLLO

DEMENAGEMENTS

Szállítási vállalat

Szállítások belföldre és külföldre, tengerentúltra — légiszállítással is — költözködés, bútorkatározás, külföldi szállítmányoknál a vám elintézése.

Összes nyugati és keleti államokba oda és vissza szállítunk!

Magyaroknak árkedvezmény!

APOLLO DEMENAGEMENT

4 bis, route des Jeunes

CH-1211 Genève 26

Telefon: 022 / 3 43 22 46.

FAX 022 / 3 42 24 75

Magyarul is beszélünk!

Privát cím: Keresztes László

58, route Veyrier,

CH-1227 Carouge / Genève

☎ 022 / 3 42 98 36 este (7 óra után).

Kiadóhivatalunknál kapható:

Lorudes-i zárandókönyv (dr. Szabó József összeállítása) 7.— DM

Lourdes — Bernadett nyomdokain (kb. 140 színes képpel) 25.— DM

Lourdes, Kereszt út, (videokazetta magyarul, 50 perces, VHS, PAL) 30.— DM

Lourdes-i üzenet — elmélkedések magyar nyelvű kazetta, dr. Szabó József összeállítása) 10.— DM

Patrona Hungariae, színes zománclévény) 3.— DM

Szállítással + portóköltséget számítunk.

Megrendelhető:

Ungarische Katholische Delegatur

É L E T Ű N K kiadóhivatala

Landwehrstr. 66 D-80336 München.

RUPP LÁSZLÓ hites törvényszéki fordító, vállal fordításokat magyarul németre és németről magyarra. 80336 München, Goethestraße 32.

ÚJ POSTAI IRÁNYÍTÓSZÁMUNK

D-80336 München.

MAGYAR SZENTMISÉK

BÉCSBEN minden vasár- és ünnepnap 10.30 órakor, a Német Lovagrend, Árpád-házi Szent Erzsébetről elnevezett templomban. Első kerület, Singerstr. 7. szám, (Deutsch-Ordenskirche). A templom bejáratú ajtaja a kapun belül jobbra. Hegyi György lelkész

GRÁCBAN a hónap első vasárnapja kivételével minden vasár- és ünnepnap tartunk szentmisét, 10 órakor a Szentháromság templomban, Schloßbergplatz (a Kastner Öhler áruház közelében), melyre a Grácban és Stájerországban élő és ide látogató magyarokat szeretettel hívja és várja **P. Nyers János lelkész**

PÁRISZBAN minden vasárnap 11 órakor: Mission Catholique Hongroise, 42, rue Albert Thomas, 75010. Metro: République és Jacques Bonsergent.

ZÜRICHBEN minden vasár- és ünnepnap 10.15 órakor, a Szent Antal templom alagsorában, Minervastr. 60. Vizauer Ferenc lelkész

MÜNCHENBEN minden vasár- és ünnepnap 10.30 órakor a Damenstift-templomban. Dr. Cserháti Ferenc plébános

ROSENHEIMBEN minden hónap 2. és 4. vasárnapján, 10.00 órakor a Rossacker-kápolnában. Fehér István s. lelkész

Münster-, Paderborn- és Osnabrück egyházmegyékben mindenütt havonta egyszer. Első vasárnap: **HAGENBEN** 10.30 órakor a St. Josef Hospital kápolnájában **MENDENBEN** 15.30 órakor a Heilige Kreuz templomban (Battenfeld). Második vasárnap: **OSNABRÜCK**-ben 11.00 órakor, Pernickel-Mühle, Mühlenstr. Harmadik vasárnap: **BIELEFELD**, 15.30 órakor a St. Josef templomban, August-Bebel-Str. 9. Negyedik vasárnap: **MÜNSTERBEN** 11.00 órakor a Ferencesek templomában Hörsterplatz. **MARLBAN** és **ARNSBERGBEN** külön megbeszélés szerint. Misszióink telefonszáma: (0251) 32 65 01, Bagossy atya.

VIDEOKAZETTÁK CSERÉLÉSE!

Amerikai - kanadai szisztemázó magyar rendszere, vagy fordítva, 24 óra alatt. Küldje videóját szeretneink!

VIDEOFILM

a Szentatya magyarországi látogatásáról, 2 órás színes műsor. ára 23 \$ portóval együtt.

KAPHATÓ

a történelmi Magyarország színes térképe, az ország és a vármegyék címereivel, plasztikkal védett kartonon, 22 x 32 nagyságban, portóval 20.— \$ a következő címen:

MAGYAR NAPLÓ — VIDEO DEPT.

P. O. Box 822, Daytona Beach, FL 32115, USA.

É L E T Ű N K

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Magyar Katolikus Főlelkészeg
Landwehrstraße 66 · 80336 München.
Telefon: (0 89) 5 32 82 88
Telefax: (089) 5 32 82 45 / 5 43 81 47
Felelős Kiadó:
a Magyar Katolikus Főlelkészeg
Főszerkesztő: P. Szőke János.
Felelős szerkesztő:
Fejős Ottó.

A szerkesztőbizottság tagjai:
Dr. András Mária, dr. Bogyay Tamás,
Boór János, dr. Frank Miklós, Kovács
K. Zoltán (Budapest) és Szamosi József
(olvasó- és tördelő szerkesztő).

Redaktion und Herausgeber:
Ungarische Katholische Delegatur
Landwehrstraße 66 · 80336 München.
Telefon: (0 89) 5 32 82 88
Telefax: (089) 5 32 82 45 / 5 43 81 47
Chefredakteur: P. János Szőke.
Verantw. Redakteur:
Ottó Fejős.

Abonnement: DM 25.— pro Jahr und nach Übersee mit Luftpost DM 40.—

ELŐFIZETÉS:

Az Életünk a helyi magyar lelkészek terjesztik, ők küldik szét és náluk is kell előfizetni!

Tengerentúltra, vagy ahol nincs magyar lelkész, oda a kiadóhivatal küldi az újságot.

1 példány ára: 2.50 DM.

Előfizetési ár egy évre DM 25.— vagy ennek megfelelő valuta.
Tengerentúltra légipostával DM 40.—

Lapzárta minden hónap 15-én
Hirdetéseket csak 15-ig fogadunk el.

Postgiraómt München:
Konto-Nr. 606 50-803 - BLZ 700 100 80
Kath. Ungarn-Seelsorge. Sonderkonto

Erscheint 11mal im Jahr.

Druck: Danubia Druckerei GmbH,
Ferchenbachstraße 88 · 80995 München.

Beilagenhinweis: zu dieser Auflage liegt zeitweise ein RUNDSCHEIBEN bei.
A kiadványhoz körlevelet mellékelünk.

HIRDETŐINK FIGYELMÉBE!

Befizetéseket és átutalásokat postacsekkel kontónkra kérünk! Kath. Ungarn-Seelsorge München, — Sonderkonto: Postgiraómt München, Konto-Nr.: 606 50-803. BLZ 700 100 80.

HIRDESSEN AZ ÉLETÜNKBEN!

Hirdetési díjak 1994 január 1-től:

Apró-, házassági-, általános hirdetés	DM
ára soronként (kb. 40 betű)	7.—
Jelige portóval	7.—
Külön kivánásokot esetenként árazunk.	
Üzleti hirdetések soronként	10.—
Nagybetűs (kétsoros) sor	20.—
Kéthasábos hirdetés az összeg kétszerese.	
Egymásutáni háromszori hirdetés esetén	10 százalékos kedvezmény.
Egymásutáni hatszori hirdetés esetén	20 százalékos kedvezmény.
Egy évi hirdetés esetén 25 % kedvezmény.	
Hirdetések határideje minden hónap 15-e, befizetve!	

A névvel megjelölt cikkek nem minden esetben felelnek meg a szerkesztőség véleményének. — Kéziratokat nem őrzünk meg és nem küldünk vissza.

AMERIKAI ÉS KANADAI ELŐFIZETŐINK FIGYELMÉBE!

Az ÉLETÜNK előfizethető terjesztőnkél: Joseph DANI, Deer Valley, P.O.Box 43126, Calgary, Alta T 2 J 7 A 7, Canada.

A címére küldött csekken feltüntetendő: „É L E T Ű N K”. Kérjük szíveskedjenek a fenti címre, ne Münchenbe küldeni a csekkeket. Itt egyenkénti beváltásnál a 40.— DM-ből 8.— DM-et levonnak a bankban. Előfizetési díj egy évre 17.— US \$ + 13.— US \$ portó. A lapot továbbra is Münchenből postázzuk.

MAGYAR BOROK, PÁLINKÁK

NAGYVÁLASZTÉKBAN.

Olcsó áron raktárról. Kérje állítástankat! JOSEF UDVARHELYI ☎ (0 911) 35 79 21
Virchovstr. 45. 90409 Nürnberg.

A HIRDETÉSEK SZÖVEGÉRT, STÍLUSÁÉRT A SZERKESZTŐSÉG NEM FELEL!

● HIRDETŐINK FIGYELMÉBE! ●
Hirdetéseket csak a hirdetési díj befizetése után tudunk közölni!

ANNEMARIE SCHWARZ hites tolmács és fordító, magyar-német és német-magyar fordítást és tolmácsolást vállal (szépirodalmi szöveget is.) 40477 Düsseldorf, Duisburger Str. 26. Tel.: (0211) 4 98 12 88. Fax: (0211) 4 98 63 02.

MAGYAR VIDEOK 30.— DM-től, ADAMI, Pf. 29, D-52001 Aachen, ☎ Fax (0241) 17 33 55.

A & B Consulting

— VERSICHERUNGSMÄKLER —

ÚJSZERŰ ÉLETBIZTOSÍTÁS AZ NSZK-BAN!
Tőkebiztosítás bizonyos súlyos betegségeknekél.

Például: 35 éves férfi, lejárta 65 éves korban
biztosítási összeg 100.000 DM, díj 250 DM
kifizetés lejáratkor 210.000 DM.

Telefon: 089 / 55 36 12

Fax: 089 / 59 74 88

Dipl.-Ing. Sándor Magyar

Schillerstr. 51

80336 München